



Allmänna motioner A1-A80

**TILLSAMMANS
FÖR JÄMLIKHET**

Vänsterpartiets 43:e kongress
Västerås 29 oktober - 1 november 2020



A1 Enskild

Motion om ett förändrat ekonomiskt-politiskt ramverk

När riksdagen genom två beslut 1998 och 1999 gjorde Riksbanken mer oberoende av riksdag och regering var motivet att politiker är för kortsiktiga och opportunistiska för att inför kommande val kunna stå emot kraven på en mer expansiv penningpolitik för att få ner arbetslösheten och öka de offentliga utgifterna. Och enligt den då rådande monetaristiska doktrinen ansågs en sådan expansiv politik på lite sikt bara leda till ökad inflation men lika hög arbetslöshet. Liknande reformer genomfördes också i andra länder i Europa. Bakgrunden var den höga inflation som rådde i många länder på 1970- och 1980-talen. Och de svenska politikernas oförmåga att få stopp på det sena 80-talets höga inflation, som bidrog till den stora krisen i början av 90-talet, var en realitet. Även EU-inträdet 1995 bidrog till att socialdemokraterna gav efter för borgerliga krav och övergav sin historiska tro på en samordnad finans- och penningpolitik med sikte på full sysselsättning. Bara V och MP gick emot oberoendereformen.

Idag är situationen radikalt annorlunda. Nästan hela den avancerade kapitalismen plågas av depressiva tendenser och en extremt låg inflation. Centralbankerna driver en extremt expansiv penningpolitik för att få upp inflationen medan finanspolitiken är extremt försiktig. Detta gäller också Sverige. Riksbankens styrränta var negativ från 2014 till 2019 och ligger när detta skrivs i februari 2020 på noll. Och finanspolitiken styrs, trots en stark finansiell ställning för staten, sedan länge av det så kallade överskottsmålet, dvs att det finansiella sparandet i offentlig sektor skall gå med en tredjedels procents överskott över konjunkturcykeln. Vänsterpartiet har i riksdagen motionerat om att nivån på målet för de offentliga finanserna bör justeras ned till balans över en konjunkturcykel vid nästa översyn. Det tycker vi är bra, om bara översynen sker snart. Vi är när detta skrivs på väg ner i en sämre konjunktur och nu är det ett bra läge för en mer expansiv finanspolitik. Främst krävs stora lånefinansierade investeringar i kollektivtrafik och annat som stämmer med klimatmålen. När och om det kommer en ny högkonjunktur skall ett överskott klaras med skattehöjningar snarare än besparingar.

Vänsterpartiet har sedan länge drivit linjen att sysselsättningen skall väga tyngre som mål för penningpolitiken. Detta är juridiskt sett i strid med EU-fördraget. Men enligt detta fördrag måste Sverige också ansluta sig till den monetära unionen om vi uppfyller de så kallade konvergenskraven. I praktiken har EU accepterat att det är svenska folket som avgör detta medlemskap. Därmed finns ingen anledning tro att EU inte också skulle acceptera ett starkare sysselsättningsmål och en större penningpolitisk roll för riksdag och regering. Det är dags nu att mer än i dag inordna penningpolitiken i den ekonomiska politiken som helhet. Särskilt viktig är samordning av finans- och penningpolitik under ekonomiska kriser så att politiker i mötet med väljarna kan utkrävas ansvar också för hanteringen av dem. Exakt hur reformerna ska se ut vet vi inte. Bara att politikerna måste ta tillbaka rodret.

Kongressen föreslås besluta uttala

att finans- och penningpolitiken skall samordnas med full sysselsättning som överordnat mål.

att Riksbanken mer än idag skall underordnas riksdag och regering.

Kaj Andersson, V Frölunda Göteborg, Ingrid Atlestam, Centrum Göteborg, Britt-Mari Bardon, Norrtälje, Bengt Eriksson, Lundby Göteborg, Lasse Gottfriedz, Täby, Roger Hultgren, Majorna Göteborg, Per Hållén, Majorna Göteborg, Cyrill John, Linné Göteborg, Olle Kristoffersson, Hammarby-Skarpnäck Stockholm, Maria Ljuslin, Älvsjö-Hägersten Stockholm, Jerker Lundberg, Örgryte-Härlanda Göteborg, Rosa Lundmark, Vantör Stockholm, Johan Lönnroth, Centrum Göteborg, Ola Nordstrand, Norrtälje, Kerstin Ringholm, V Frölunda Göteborg, Per Sundgren, Vantör Stockholm, Alan Taylor, Linné Göteborg, Christina Vilhelmsson, Backa Göteborg, Vallentuna (styrelsen), Vantör (medlemsmöte)

A2 Vänsterpartiet Göteborg, Vänsterpartiet Skåne, Vänsterpartiet Uppsala län, Vänsterpartiet Västernorrland mfl Totalrenovera Sverige – en offensiv ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och klimatansvar

Det har blåst upp till strid om den ekonomiska politiken i arbetarrörelsen. På ena sidan står högersocialdemokratin med Magdalena Andersson och Stefan Löfven i spetsen. På den andra står allt fler fackliga organisationer, radikala socialdemokrater och vänsterekonomer som liksom Göran Greider dragit slutsatsen att ett fasthållande vid dagens finanspolitiska ramverk ”i princip omöjliggör stora satsningar och investeringar”.

Nybildade (s)-föreningen Reformisterna ser lånefinansierade investeringar och ett brott med dagens budgetregler som en förutsättning för en kraftfull klimat-, välfärds- och sysselsättningspolitik. Och LO:s ekonomer menar att det finanspolitiska ramverket behöver skrotas nu, att vänta är att ”riskera för mycket” för välfärden.

I denna strid står Vänsterpartiet på fel sida. Trots att överskottsmålets kritiker ofta för fram partiets tidigare krav på en statlig, lånefinansierad investeringsbudget har partiledningen ställt sig bakom de budgetregler som Magdalena Andersson och Ulf Kristersson enats om. Och som nu möter växande vänsterkritik.

Det är politiskt svårbegripligt. I riksdagen saknas det 9,5 procentenheter för en rödgrön majoritet. Nu behövs ett politiskt program som slår det politiska spelbrädet över ända och blir den ”game changer” arbetarrörelsen behöver för att klimatomställning och arbetande människors livsvillkor ska ställas i fokus. Det är de vänstersocialdemokrater och fackligt aktiva som nu kräver en annan ekonomisk politik som Vänsterpartiet måste knyta strategiska band med om en socialistisk samhällsutveckling och minskade klassklyftor någon sin ska bli möjlig. Att kroka arm med dem i kampen mot åtstramande budgetregler borde vara en självklar ryggmärksreflex för Vänsterpartiet.

Rekordlåg offentlig skuld och ”betalt för att låna”

Det är ekonomiskt obegripligt. Den offentliga skulden är rekordlåg och staten kan låna gratis. Räntan på 10-åriga statsobligationer är minus 0,2–0,3 procent. Dessutom är det realräntan som är den verkliga lånekostnaden, den nominella räntan minus inflationen som ligger kring två procent. Det innebär enligt alla rudimentära, robusta och sedan länge av ekonomer från höger till vänster etablerade modeller att långivarna betalar staten 1,5–2 procent per år för få låna ut sina pengar. Men de stora möjligheter detta innebär kan inte utnyttjas inom ramen för de budgetregler partiet idag står bakom. Dagens finanspolitiska ramverk innebär att offentlig sektor ska gå med överskott med i genomsnitt 0,33 procent

av BNP per år över en konjunkturcykel. Att stapla pengar på hög och prioritera minskning av en rekordlåg statsskuld samtidigt som infrastruktur och välfärd förfaller är inte framåt-syftande vänsterpolitik. Vänsterpartiet behöver istället en tydlig oppositionsroll där vi visar att en annan värld är möjlig, hur högern och rasismen kan besegras och klimatom-ställningen genomföras.

Om vi verkligen menar att klimatkrisen är vår tids ödesfråga, varför då inte utnyttja att staten kan låna gratis till massiva investeringar i förnybar energi, energieffektivitet och kollektivtrafik? Om vi verkligen vill värna välfärden, varför då inte föreslå lånefinansiering av statens investeringar i infrastruktur så att skattepengarna istället kan gå till vård, skola och omsorg? Kommunerna behöver 25 miljarder kronor per år bara för att upprätthålla dagens nivå på välfärden, enligt statliga Konjunkturinstitutet. Så stora är behoven av tillskott bara för att undvika nedskärningar i en redan pressad verksamhet, där en majoritet som drabbas är kvinnor.

Om Vänsterpartiet i ord och handling verkligen vill hålla fast vid partiprogrammets stolta mål om ”full sysselsättning” och ”arbete åt alla” som historiskt varit arbetarrörelsens viktigaste krav, varför då inte använda statens möjligheter att låna gratis till stora investeringar i bostäder, vägar och järnvägar så att efterfrågan kan hållas uppe trots att Riksbankens utrymme för räntesänkningar är uttömt?

Offentliga investeringar kan bara genomföras i den mån det finns lediga resurser i den reala ekonomin, men idag försvagas konjunkturen samtidigt som såväl utrymmet för och behovet av statliga investeringar växer. För att möta detta behov krävs emellertid ett finanspolitiskt ramverk som främjar investeringar, inte som idag ett ramverk som försvårar dem.

En politik mer åtstramande än EU-reglerna

Obegripligt är också att Vänsterpartiet väljer en väg i den ekonomiska politiken som går stick i stäv med den övriga europeiska vänsterns. I princip alla vänsterpartier i Europa kritiserar EU:s budgetregler. De är för åtstramande och ger inte utrymme för en europeisk Green New Deal eller krafttag mot arbetslösheten är resonemanget. Vänsterpartiet däremot går sin egen väg och väljer att stödja inhemska budgetregler som är betydligt stramare än EU:s. Så försvåras möjligheterna att bli en tydlig opposition och partiet förstärker högerens bild av att det saknas resurser och reformutrymme.

Offentlig sektors skuld har minskat rekordsnabbt de senaste åren. Det skapar problem, idag publiceras inte längre en konjunkturprognos utan att den innehåller resonemang om att statsskulden blivit för liten. Offentliga investeringar hämmas och kapitalmarknaden fungerar sämre är argumenten.

Dagens finanspolitiska ramverk innehåller också ett mål för den offentliga skulden, det är på 35 procent av BNP. En nivå som alltså inte bör underskridas. Där är skulden idag, och eftersom skulden anges som andel av BNP behövs underskott i statsbudgeten för att den ska förbli oförändrad när BNP växer.

En sådan lösning förespråkar LO:s ekonomer. De menar att bara genom att sluta amortera och låta den offentliga skulden ligga kvar på dagens låga nivå skulle 138 miljarder kronor frigöras för reformer fram till 2022. Swedbanks ekonomer för samma resonemang, men anser att skulden ska tillåtas öka till fortfarande rekordlåga 40 procent av BNP. Då frigörs

418 miljarder kronor till investeringar fram till 2023!

Hög tid sätta välfärd och klimat före statsskuldminskning

I Vänsterpartiets budgetmotion hösten 2019 föreslås att den översyn av det finanspolitiska ramverket som är planerad till 2024 ska tidigareläggas och att partiet då ska förespråka ett balansmål. Denna handlingslinje har två allvarliga problem.

Det ena är vad som sker om andra partier säger nej till tidigare översyn. Av allt att döma är tanken att Vänsterpartiet då fortsätter stödja den blocköverskridande uppgörelsen om ett överskottsmål. Men Vänsterpartiet kan inte stå med mössan i hand och ge moderater och socialdemokrater vetorätt över vilken finanspolitik vi föreslår! Vänsterpartiet bör omgående och utan att ”fråga om lov” lämna överenskommelsen om dagens åtstramande budgetregler!

Det andra problemet är att den föreslagna förändringen stannar vid ett ”balansmål”. Men samhällsekonomi fungerar inte som hushållsekonomi. Eftersom offentlig skuld mäts i procent av en växande BNP innebär Vänsterpartiets balansförslag att amorteringen av en enligt de flesta ekonomer redan skadligt låg offentlig skuld fortsätter.

Det finanspolitiska regelverket ska gälla åtta år i taget. Så varför vill Vänsterpartiet ha ett regelverk som under två mandatperioder prioriterar skuldminskning framför investeringar? Det är en fråga vi redan får från vänstersocialdemokrater, fackligt aktiva och andra aktivister på vänsterkanten som nu blåser till strid för ett annat ekonomiskt ramverk. Inte minst mot bakgrund av att partiet därigenom lägger snubbeltråd för flera av de egna förslagen.

En riktig ”Green New Deal” kräver lånefinansiering

Vänsterpartiets förslag till en statlig, grön investeringsbank är utmärkt, men enligt de budgetregler Vänsterpartiet också står bakom måste statens kapitaltillskott till denna bank fullt ut rymmas inom ramen för kravet att offentliga finanser ska visa överskott. Det betyder att det ska konkurrera med utgifter för sjukvård, skola och barnomsorg. Men ett statligt kapitaltillskott är inte ens en verklig utgift. Staten får en ägarandel i banken som är värd lika mycket som det kapital som satsas. Det naturliga vore förstås därför att se kapitaltillskottet som en investering och lånefinansiera den gröna investeringsbankens egna kapital via en statlig investeringsbudget.

Likaså är Vänsterpartiets förslag till investeringsstöd för bostäder mycket bra, men också det måste med dagens regler finansieras med skattepengar som borde gå till välfärden. På 1960-, 1970- och 1980-talen lånefinansierades sådana bostadsinvesteringar. Är det idag för radikalt för Vänsterpartiet?

Dags för en offensivare ekonomisk politik som ger framtidshopp

Ibland hävdas att ”högre skatt för de rika” är ett bättre alternativ än lånefinansiering av investeringar. Men det är att jämföra äpplen och päron. Vi motionärer stödjer helhjärtat alla Vänsterpartiets förslag till hårdare beskattning av de välbeställda. Det behövs för rättvisans skull och för att förbättra våra sviktande välfärdssystem.

Men att tro att sådana skattehöjningar därutöver ska räcka till de många hundratals miljarder kronor som behövs för klimatsatsningar, bostadsinvesteringar och satsningar på järnvägar och annan infrastruktur är helt orealistiskt. Dessutom saknas i närtid utsikterna

för en politisk majoritet för dessa skattehöjningar.

Dessa insikter fick Kommunals ordförande Tobias Baudin att öppna förbundskongressen 2019 med att säga att välfärdens finansiering nu måste gå före minskad statsskuld. Och att en förändring av det finanspolitiska ramverket är en fråga ”man inte längre kan ducka för”. Det gäller också oss vänsterpartister. Annars är risken stor att vårt parti blir stående kvar på perrongen när den vänsterrörelse för en annan ekonomisk politik som redan rullat igång får upp farten. Vänstern och arbetarrörelsen behöver framtidstro och konkreta svar på vår tids brännande frågor och Vänsterpartiet måste gå i första ledet. En offensiv investeringspolitik skulle göra oss rikare och är samtidigt en förutsättning för att vi ska kunna möta framtidens utmaningar för välfärd och klimatomställning.

Vi yrkar:

att Vänsterpartiet slår fast att klimatinvesteringar och satsningar på välfärden framöver ska gå före en ytterligare minskning av statsskulden.

att Vänsterpartiet lämnar det finanspolitiska ramverk som alla riksdagspartier utom Sverigedemokraterna idag står bakom.

att Vänsterpartiet tar tillvara de politiska möjligheter som ges av att staten idag kan låna gratis och påbörjar utarbetandet av ett kraftfullt lånefinansierat investeringsprogram med inriktning på klimat, bostäder, järnvägar och annan infrastruktur.

att Vänsterpartiet aktivt söker samarbete med den växande grupp radikala fackliga aktivister och socialdemokrater, exempelvis Reformisterna, samt aktivister inom klimatrörelsen, för att gemensamt arbeta för ett finanspolitiskt regelverk byggt på arbetarrörelsen traditionella hållning att offentliga investeringar bör lånefinansieras.

Kommunalvänstern, Sekovänstern, Transportvänstern, Vänsterpartiet Alingsås, Vänsterpartiet Birka-Vasa, Vänsterpartiet Borås, Vänsterpartiet Gnesta, Vänsterpartiet Hammarby-Skarpnäck, Vänsterpartiet Haninge, Vänsterpartiet Hässelby-Vällingby, Vänsterpartiet Liljeholmen-Hägersten, Vänsterpartiet Lund, Vänsterpartiet Mora, Vänsterpartiet Skövde, Vänsterpartiet Staffanstorps, Vänsterpartiet Sundsvall, Vänsterpartiet Tierp, Vänsterpartiet Tomelilla, Vänsterpartiet Upplands-Bro, Vänsterpartiet Uppsala, Vänsterpartiet Vita Bergen, Vänsterpartiet Växjö, Vänsterpartiet Åre, Vänsterpartiet Älvkarleby, Vänsterpartiet Älvsjö-Fruängen, Vänsterpartiet Örnsköldsvik, Martin Lööf, Årsta, Jonas Lundgren, Lidingö, Arash Gelichkan, Solna, Francisco Contreras, Österåker, Benny Ritzén, Kungsholmen, Erik Andersson, Vantör, Kerstin Åkare, Uddevalla, Henric Gustafsson, Alvesta, Ann-Margarethe Livh, Tensta-Rinkeby-Spånga, Alexander Westberg, Uppsala, Niklas Bougt, Huddinge, Martin Estvall, Alvesta, Hans Svensson, Alvesta, Maria Garmer, Braås-Rottne, Hans Svensson, Alvesta, Bo Nelin, Kil, Nina Broman Costa, Knivsta, Jeff Skinner, Upplands Väsby, Lennart Johansson, Laholm, Fredrik Rosenbecker, Knivsta, Monica Santa Cruz, Kungsholmen, Mina Jakobsson, Karlstad, Christoffer Persson Loiske, Kristinehamn, Petra Modée, Nordanstig, Rikard Rudolfsson, Borlänge, Danijel Miletic, Emmaboda, Henrik Wolgast, Borlänge, Daniel Lundgren, Oxelösund, Tonnie Philipsson, Karlskrona, Jonas Ryberg, Gävle, Johanna Palm, Vantör, Björn Nilsson, Alvesta, Jonas Edberg, Borås, Gertie Gladnikoff, Härnösand, Christer Johansson,

Knivsta, Mikael Kalin, Jönköping, Ola Andersson, Alvesta, Kristoffer Wolke, Jönköping, Petter Bykvist, Nordanstig, Håkan Blomqvist, Västra Södermalm, Ulf Jarnefjord, Örgryte-Härlanda, Roland Nilsson, Östra Göinge, Karin Sohlgren, Tensta-Rinkeby-Spånga, Marie Askerstam, Södertälje, Ulf Eriksson, Södertälje, Joel Myles, Älvkarleby, Per Larsson, Borlänge, Robert Zackrisson, Vänersborg

A3 Enskild

Totalrenovera Sverige utan tillväxtkrav

Motionen ”Totalrenovera Sverige” har vunnit stort stöd bland Vänsterns föreningar. Förslaget går ut på att ändra det finanspolitiska ramverket så att statens överskottsmål och krav på amortering skrotas. Detta för att möjliggöra investeringar i välfärd och en klimatomställning i stil med konceptet ”Green New Deal”. Motionens intention är väldigt god. Vi behöver både stärka välfärden, slussa in arbetslösa i samhällsviktiga jobb och kickstarta en snabb och genomgripande grön omställning. För detta krävs garanterat stora statliga investeringar. Frågan är om ökad belåning är vägen framåt.

Det pratas allra mest om en ”klimatomställning” – bort från vårt beroende av fossila bränslen. Detta är helt nödvändigt för att säkra en bebodig planet. Förhoppningsvis inser också Vänstern att i dagens mångfacetterade ekologiska kris med accelererande artutrotning, växande plast- och kemikalieföroreningar, avskogning, utfiske, eroderade matjordar och övergödning så måste en omställning gå mycket längre än fossilfrihet. Vi behöver snabbt komma bort från vårt överutnyttjande av naturen i alla dess former, och byta slit och slängkonsumtionen mot cirkulära flöden, kvalitet, samt byta materiell överkonsumtion mot tjänster, välfärd och fritid.

Även om en svensk Green New Deal skulle adressera dessa utmaningar missar motionen några viktiga förhållanden:

Investeringarna minskar fossilberoendet först flera år i framtiden. Vi måste bryta kurvorna av utsläpp och miljöförstöring redan i år. Vi minskar inte miljöpåverkan genom att göra mer utan genom att göra mindre. Investeringar måste kombineras med avveckling. Lån måste betalas tillbaka och förutsätter alltså ökade skatteintäkter i framtiden. Det kräver antingen BNP-tillväxt med ökad konsumtion, eller ökade skatteupptag i framtiden. Följden blir att antingen sätta sitt hopp till grön tillväxt, eller låta våra barn stå för finansieringen.

Full sysselsättning borde inte uppnås med hjälp av tillväxt utan genom att vi delar på jobben, genom minskad arbetstid och ovillkorad ekonomisk trygghet mellan jobb. Motionen specificerar inte vart lånen ska tas ifrån. Lån från statligt kontrollerade fonder och från överskott inom offentlig sektor riktar om kapital från smutsiga till gröna investeringar. Kommer lånen från bankerna riktas däremot inte kapital om (vidare förklaring längre ner).

De två stora problemen med det finanspolitiska ramverket är att den offentliga sektorns överskott inte används till samhällsnyttiga investeringar och att skattesänkningar inte har något utgiftstak.

Utveckling

Sannolikt finns en stor risk att klimatsystemet når en tipping point kring 2 graders uppvärmning. Sedan tippar hela jordsystemet över i ett självuppvärmande läge där vi inte kan stabilisera temperaturen och där det blir allt mer omöjligt att bo på jorden. Om vi ska ha en chans att hålla oss mellan 1,5 och 2 graders uppvärmning måste de största utsläppsminskningarna ske nu inte senare. För varje år som utsläppen ökar eller inte minskar tillräckligt (tillräckligt är ungefär 7–12 % per år beroende på hur mycket vi tar in det globala klimaträttvise-perspektivet) så blir det svårare och svårare att vända utvecklingen. Om inte Sverige kan klara denna utmaning, vem ska då visa världen att välfärd och grön omställning är möjligt att kombinera?

Därför bör vi göra de snabbaste minskningarna de närmsta åren. Samtidigt som vi bygger upp grön energi och infrastruktur, vilket innebär utsläpp och stor miljöbelastning, måste utsläppen ner från både konsumtion och produktion nu. De senaste årens globala utveckling har visat att bygga ut förnybar energi inte motar bort fossila bränslen utan läggs till så att vi får mer energi. Det som motar bort fossila bränslen är att göra det dyrare. En bättre princip än lån är därför att progressiva miljöskatter och inställda investeringar i motorvägar, flygplatser etc. får betala för klimatomställningen och beskattning av de rikaste får bekosta välfärden. Vad gäller styrmedel för konsumtionen finns smarta förslag som gör att det inte drabbar låginkomsttagare och landsbygdsbor oproportionerligt såsom personliga utsläppskvoter eller carbon fee and dividend, som testats i Kanada.

Det keynesianistiska tankesättet att investera sig ur lågkonjunkturer bygger på att ökad köpkraft ska betala igen staten i form av skatteintäkter (alltså BNP-tillväxt). Idag är konsumtionen långt ifrån hållbar. Vi måste gå från materiell slit-och-släng-konsumtion till mer tjänster, offentlig välfärd och cirkulära flöden. Men att byta en typ av konsumtion mot en annan genererar inte tillväxt. Att öka tillväxten inom återvinning och personliga tjänster är väldigt svårt (lyssna till detta podavsnitt med tillväxtforskaren Mikael Malmaues).

Det finns ett historiskt väldigt starkt samband mellan ökad global BNP-tillväxt, ökad global handel och ökad miljö- och klimatpåverkan (ibland kallad The Great Acceleration). Ska Sveriges ekonomi fortsätta växa med 2,3 procent om året (som 2018) är ekonomin dubbelt så stor 2050. Hur kan vi begära av Gretas generation att leva hållbart med en dubbelt så stor ekonomi när vi själva inte klarar detta idag? Flera vetenskapliga studier har kommit fram till att det inte finns några belegg för att visionen om grön tillväxt är möjlig.

Men även om grön tillväxt skulle vara möjligt är det riskfyllt att förlita sig på den, såsom börserna, bankerna och även politikerna idag gör. Många framtidsprognoser som inte tar hänsyn till en grön omställning visar på avtagande tillväxt. Vänstern borde ta täten i att omforma ekonomin så att sociala och ekologiska mål kan nås oavsett om BNP går upp eller ner (mer om detta i motionen ”Frihet från tillväxtberoendet”).

Att ”skapa jobb” för jobbens skull är ganska absurt. Att däremot identifiera viktiga uppgifter i samhället som behöver göras och sedan låta oss dela rättvist på det arbete som behövs göras – det borde vara målet för ett socialistiskt parti. Välfärden och en grön omställning behöver mycket arbetskraft. Dels ska de som idag är arbetslösa och kan jobba arbeta här, men dels kommer många jobb försvinna när ohållbara verksamheter skalar ner eller lägger ner. Politiken måste skapa en brygga och utbildningsstöd för dessa människor till de nya samhällsviktiga jobben. Men att vi i detta projekt inte lyckas ”skapa” tillräckligt nya jobb borde inte vara ett problem, utan en möjlighet. Det betyder att vi kan korta arbet-

stiden, låta fler arbeta och på så vis ta vara på vinsterna av den ökade produktiviteten som smart och förnybar teknik kommer ge.

Det finansiella kapital som staten förfogar över (som t.ex. AP-fonderna) som redan är investerat i olika saker kan riktas om mot en grön omställning. Om staten lånar av svenskar-
nas pensionsbesparingar investerar vi i vår framtid samtidigt som lånen och räntan betalas tillbaka till svenska medborgare, vilket återförs till ekonomin och gör att staten också ökar skatteupptaget. Likaså kan staten låna via statsobligationer på den fria marknaden (så kallade gröna obligationer). I dessa fall riktar staten om kapital från smutsiga investeringar till gröna och samhällsnyttiga investeringar.

Men lånar staten direkt från bankerna lånar bankerna inte av någon annan aktör utan skapar nya pengar – de kan sägas låna av framtiden. Det är så våra digitala pengar skapas, vilket Riksbanken själva skriver t.ex. här. Lånar staten via statsobligationer från bankerna så ger detta bankerna säkerheter att öka sin övriga utlåning. Denna typ av utlåning ökar de totala skulderna i samhället. Enda sättet att samhället ska kunna betala tillbaka alla lånen med ränta är genom BNP-tillväxt.

Av tidigare nämnda anledningar vore ett balansmål för offentlig sektor klokt. Om dock det finanspolitiska ramverket krävde att den offentliga sektorns överskott användes till hälften välfärd och hälften investeringar i grön omställning så hade kapitalet kommit till god användning. Att som nu investera det i värdepapper utan samhällsnytta är slöseri med resurser. Ett ramverk med tvingande satsningar på välfärden skulle också till viss del kompensera för välfärdens ständigt ökade kostnader.

Att staten lånar och lånar ut pengar är bra, men att det finns regler för att inte öka skulderna för mycket är bra, eftersom våra barn måste ta notan.

Däremot är det helt ologiskt att skattesänkningar inte behandlas på samma sätt som statliga utgifter. Detta är en anledning att borgerliga regeringar kan komma undan med att sänka skatter och finansiera välfärden med lån. När vänsterregeringar får ta över skulderna kan de inte satsa på välfärden för att de enligt ramverket måste prioritera skulderna. Ett utgiftstak måste också gälla skattesänkningar.

Av dessa anledningar yrkar vi:

att Vänsterpartiet arbetar för massiva offentliga investeringar för att göra samhället fossiloberoende, klimatsmart, energieffektivt och cirkulärt. Men att detta i första hand ska finansieras med skatter.

att Vänsterpartiets linje är att tillföra resurser till välfärden, men genom beskattning av ohållbar privat verksamhet.

att Vänsterpartiet arbetar för att det nuvarande överskottet som offentlig sektor tvingas ha måste investeras i välfärd och grön omställning.

att Vänsterpartiet arbetar för att införa ett utgiftstak för skattesänkningar i det finanspolitiska ramverket.

att Vänsterpartiet kombinerar gröna investeringar med progressiva ekonomiska styrmedel som gör miljöförstöring, utsläpp, fossil energi och varor med stort ekologiskt fotavtryck

generellt dyrare.

att Vänsterpartiet arbetar för att rikta om kapitalet i AP-fonderna från ohållbara verksamheter mot investeringar i en grön omställning i Sverige.

att Vänsterpartiet även använder progressiva ekonomiska styrmedel för att fasa ut överkonsumtionen av materiella varor, industrikött och flygresor.

att Vänsterpartiet aktivt söker samarbete med den växande grupp systemkritiker och miljöaktivister som ifrågasätter politikens prioritering av och ekonomins beroendeförhållande till BNP-tillväxt. Detta för att gemensamt arbeta för en grön jämlik omställning och ett finanspolitiskt regelverk som använder resurser till just detta utan att skjuta kostnader på framtiden.

Hannes Anagrius, Skärholmen, Monica Lindmark, Piteå, Celia Cox, Skärholmen, Alida Fast, Skärholmen, Oscar Westerlund, Skärholmen, Roger Nyström, Kinda, Monica Lindmark, Piteå, Göran Brolund, Uppsala

A4 Örebro län, Degerfors

Motion rörande modernisering av den finansiella infrastrukturen

Bankerna är en viktig del av samhällets finansiella infrastruktur. De privata företagen, den offentliga sektorn och konsumenterna, är helt beroende av att bankernas penningflöden fungerar friktionsfritt.

De som nyttjar bankernas tjänster ges frikostiga insättningsgarantier av samhället. Bankernas verksamhet anses så viktig att de inte ens kan gå i konkurs. Samtidigt anser sig privatbanksystemet inte längre kapabla ens att sköta kontanthantering i en allt större del av landet.

Systemet med privatbanker är därför en historisk kvarleva som i ett modernt samhälle inte längre klarar sina självpåtagna uppgifter. Staterna tvingas ibland redan idag till tillfälliga eller längre förstatliganden av bankverksamheter för att säkra den finansiella infrastrukturen.

Med hänvisning av ovan anförda yrkar vi

att Vänsterpartiet verkar för bankernas förstatligande.

A5 Lidköping

Sverige behöver en kommunskattereform

Kommunalskatt är i Sverige en skatt som tas ut av kommuner eller landsting. Den kommunala inkomstskatten kan beskrivas som en platt skatt vilket innebär att en med låg inkomst betalar lika mycket per 100 kr som den har en högre inkomst. Skatten betalas sedan mitten av 1980-talet endast av fysiska personer i Sverige. Många länder i Europa har inte någon kommunalskatt på inkomster eller en så har de en blandning av kommunalskatt på inkomst och kapital.

Den kommunala beskattningen infördes i och med 1862 års kommunallagar och kanske var passande för den tiden. I dagens läge, är skillnaderna mellan kommuner mycket stor när det gäller skattesats för olika kommuner i landet vilket innebär att dagens utformade kommunalskatt slår mycket orättvist. Oftast är det kommuner med hög genomsnittlig medelinkomst som har låg kommunal skattesats och kommuner med låg medelinkomst har hög kommunalskattesats.

Många av dessa kommuner som har en hög kommunalskatt har en åldrande befolkning och växande behov när det gäller att klara välfärd och service. Dessa kommuner får många gånger höja sin kommunalskatt ytterligare och ändå genomföra besparingar för att klara kraven på budgetbalans och resultatmål.

De generella statsbidragen har under period urholkats och istället har riktade statsbidrag införts. Många av dessa riktade statsbidrag ställer krav på kommunal medfinansiering vilket leder till att kommuner inte bryr sig om att söka dessa då de har inga sådana medel eller så kostar administreringen av dessa bidrag mer än effekterna.

Under den senaste tiden har det höjts krav om att förändra dagens kommunalskatt och istället införa en mer rättvis och enhetlig statlig kommunalskatt. Med tanke på de utmaningar som kommunerna idag står för att kunna säkra en rättvis fördelad kvalitet och tillgänglighet inom barn- och skola, äldreomsorg och socialtjänst så måste en förändring av dagens kommunalskatt genomföras. Vänsterpartiet har här en möjlighet att visa exempel på hur en solidarisk rättvisepolitik skulle kunna fungera.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att Vänsterpartiets kongress beslutar

att ge partistyrelsen i uppdrag att bilda en arbetsgrupp för att ta fram ett förslag till en ny kommunalskattereform.

att ge riksdagsgruppen i uppgift att driva förslaget om en kommunal skattereform.

A6 Västerbotten mfl

Annan beräkningsgrund än folkmängd för statsstöd i Sveriges minsta kommuner

Vänsterpartiet har förstått att läget för den kommunala välfärden är akut, efter årtal av politik som skurit i den statliga välfärden och ett förskjutande av dessa kostnader till kommunerna i form av exempelvis LSS och försörjningsstöd. Den förslagna ändringsbudgeten med extra välfärds miljarder som Vänsterpartiet jobbat för är mycket tacksam och varje tillskott i den kommunala kassan är värdefullt.

För en kommun som Sorsele är emellertid det tillskottet mycket lågt. Välfärds miljarderna för denna glesbygdskommun innebär inte ens 1,5 miljoner. Ställ denna siffra mot underskottet för kommunens socialverksamhet – äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg – som var mer än fem gånger så stor som denna summa 2019.

Anledningen till detta är att statsbidrag och intäkter från utjämningsystemet beräknas på befolkningens storlek. Detta slår mycket hårt mot kommuner som Bjurholm

(2415 innevånare), Norsjö (3995 innevånare), Malå (3078 innevånare), Sorsele (2495 innevånare), Dorotea (2495 innevånare), Åsele (2787 innevånare), Arjeplog (2799 innevånare) och Överkalix (3311 innevånare). En enda utflyttad eller död är lika med ett betydande hål i den kommunala budgeten.

Vi gör det vi kan för att klara välfärden. Vi är några av de kommuner som har hårdast skattetryck i Sverige. Vi vill erbjuda våra kommuninnevånare god skola och omsorg och samtidigt kunna upprätthålla någon form av frivillig verksamhet i form av exempelvis ungdomsverksamhet, fritid och kultur. Några av dessa kommuner tillhör dessutom bland de geografiskt största i landet med allt vad det innebär av höga kostnader för skolskjutsar, kollektivtrafik och byaskolor.

Vi yrkar därför:

att Vänsterpartiet ska utreda och ställa sig bakom en annan beräkningsgrund än folkmängd för statsstöd och intäkter för utjämningsystemet gällande Sveriges minsta kommuner, för att stödja dessa.

att Vänsterpartiet ska utreda och ställa sig bakom ett sätt att kompensera kommuner med en innevånardistans på över 1000 meter/innevånare, för att stödja dessa.

Maria Broberg, Sorsele, Kjell Öjeryd, Sorsele, Viktor Segerström, Jokkmokk, Petter Lundström, Malå, Christina Snell-Lumio, Övertorneå, Hans Klingstedt, Norsjö, Åse Inefjord, Bjurholm

A7 Tyresö, Solna, Farsta mfl **Gynna klimatsmart mat – allmän motion**

Klimatet är vår tids stora ödesfråga. Utsläppen från växthusgaser måste minska kraftigt och snabbt om vi ska undvika en stor global upphettning.

Animalieproduktionen står för ungefär 15 procent av världens totala utsläpp av växthusgaser. I Jordbruksverkets rapport Hållbar köttkonsumtion är man tydlig med att köttkonsumtionen måste minska av klimatskäl. De föreslår en rad olika åtgärder man kan göra. Allt från att servera mindre kött i offentlig sektor till informationskampanjer. Men de föreslår även en proportionerlig klimatskatt för att minska utsläppen, förbättra folkhälsan och stärka djurskyddet.

Vår höga köttkonsumtion i Sverige idag är även skadlig för hälsan. Livsmedelsverket rekommenderar max 500 gram rött kött i veckan vilket blir runt fyra köttmåltider. Om man äter mycket grönsaker och frukt minskar risken för bland annat fetma, hjärt- och kärlsjukdom och vissa typer av cancer enligt myndigheten.

Vi äter 70 procent mer kött idag än för 50 år sen. Det har givit upphov till stora djurfabriker där djuren lever trångt och under stress. De flesta grisar i Sverige lever sina liv inomhus, ofta på betonggolv. Trängseln och tristessen innebär att det inte är ovanligt att grisarna börjar bita på varandras svansar. Många kycklingar får problem med sina ben som en följd av den intensiva aveln som är inriktad snabb tillväxt. De växer upp i stallar som rymmer tiotusentals kycklingar i drygt en månad och sedan slaktas dem.

Sverige var först med att införa en koldioxidskatt på fossila bränslen. Vänsterpartiet driver frågan om att införa en progressiv flygskatt vilket är bra. Enligt WWF så står flygets klimatpåverkan för 4-5% av de globala utsläppen om man räknar med höghöjdseffekterna. Animalieindustrin har tre gånger så stor klimatpåverkan. Därför är det rimligt att vi utnyttjar ekonomiska styrmedel även för att minska konsumtionen av animalier.

Att använda skatter för att främja folkhälsan är så självklart så att få reflekterar över det. Men både skatt på tobak och alkohol är exempel på skatter som syftar till att minska konsumtionen av främst hälsoskäl. Forskare vid Oxford University beräknar att ett införande av en köttskatt skulle kunna förebygga 220 000 dödsfall och spara 40 miljarder dollar i vårdkostnader varje år.

I takt med att intresset för växtbaserad mat ökar så har också produkter som ersätter kött och andra animalier ökat. Bland många blandkostare är det vanligt att laga t.ex. bolognese med sojafärs eller ha havredryck i kaffet. Även om det är en bit kvar till att ersätta oxfilén så tycker många att det veganska substitutet smakar gott och ser det inte som en uppoffring att äta det.

Intäkterna från skatten bör gå till att göra den nyttiga och klimatsmarta växtbaserade maten billigare. På så sätt kommer exempelvis marknaden för köttsubstitut växa och produktutvecklingen gå fram med ännu fler goda alternativ. Därmed kommer vanligt folk gynnas ekonomiskt och hälsomässigt.

Enligt en Novusundersökning i december 2019 anser 68% att klimathotet är akut. Hela 62% anser dock att politikerna inte agerar som att klimatfrågan är akut. Unga personer väntar inte ens på att politikerna ska agera. I en Novusundersökning från september 2019 uppger hälften av unga att de minskat på sin köttkonsumtion av klimatskäl.

Det är dags att vi genomför en grön skatteväxling på maten så att den klimatsmarta maten gynnas, folkhälsan förbättras och att djurskyddet stärks.

Därför yrkar vi:

att Vänsterpartiet driver frågan om införandet av en proportionerlig klimatskatt på livsmedel med syfte att minska konsumtionen av klimatbelastande livsmedel, förbättra folkhälsan och upprätthålla ett gott djurskydd.

att intäkterna från skatten ska gå till att göra den nyttiga och klimatsmarta växtbaserade maten billigare och till att ställa om jordbruket till en mer hållbar vegetabilieproduktion.

Samuel Skånberg, Haninge, Bodil Cederborg, Haninge, Ann Wiippola, Haninge, Tobias Petersson, Malmö, Jenny Hallström, Lidköping, Kerstin Sagström, Linköping, Rikard Rudolfsson, Borlänge, Bernt Månsson, Nynäshamn, Carola Nygren, Nynäshamn, Tette Merio, Nynäshamn, Maria Mustonen, Hammarby-Skarpnäck, Mattias Pettersson, Lidköping, Jesper Johansson, Örgryte-Härlanda, Ulf Jarnefjord, Örgryte-Härlanda, Evelina Båverman, Sundbyberg, Jesper Wiklund, Sundbyberg, Magnus Nilsson, Sundbyberg, Andreas Lennkvist Manriquez, Österåker, Christina Wulff, Österåker, Linus Thorsten, Österåker, Tea Jonsson, Kista, Gertrud Ingelman, Linné, Andrea Söderblom-Tay, Botkyrka, Ken-

neth Allblom, Värnersborg, Balthazar Mandahl Forsberg, Malmö, Leif Öberg, Södertälje, Lasse Jansson, Södertälje, Maria Ahumada, Södertälje, Marie Askerstam, Södertälje, Ulf Eriksson, Södertälje, Solveig Hell, Södertälje, Mikael Olsson, Södertälje, Linda Sjögren, Södertälje, Ingemar Oderstedt, Södertälje, Eva Bjurholm, Södertälje, Emma Rosengren, Huddinge, Tina Kampefalk, Sala, Jens Holm, Enskede

A8 Enskild

Sänk momsen på frukt och grönt

Få kan ha missat att kött och mejerier har stora utsläpp av växthusgaser. Myndigheterna, miljöorganisationerna och forskarna är alla överens om det här. Jordbruksverket säger att köttkonsumtionen måste minska. Livsmedelsverket lyfter både hälsa och klimat som anledningar för att äta mer frukt och grönt och mindre kött. WWF anser att köttkonsumtionen måste halveras.

I riksdagen har Vänsterpartiet skrivit motioner för att man ska införa ett nationellt mål om att minska köttkonsumtionen med minst 25 procent till 2025, jämfört med dagens nivåer.

I Naturvårdsverkets rapport "Hållbara konsumtionsmönster" så lyfts specifikt flyget och köttet. Myndigheten skriver:

"Matens klimatpåverkan uppgår idag till omkring 1,8 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Scenarier med minskad nötköttkonsumtion skulle kunna minska utsläppen till omkring ett ton år 2050 medan en helt vegetabilisk kost skulle ge utsläpp på ner mot 0,3 ton"

Det går alltså minska våra utsläpp från mat ner till en sjättedel (1/6) om man skulle gå över till en helt vegetabilisk kost. Det finns alltså stor potential att minska våra utsläpp om vi ökar konsumtionen av frukt och grönt och minskar konsumtionen av animalier.

Forskarna bakom rapporten gör slutsatsen att för att ha goda chanser att nå klimatmålet behövs det införas kraftfulla styrmedel avseende mat och flyg. Vänsterpartiet driver nu införandet av en progressiv flygskatt.

Men vad ska vi göra med maten?

Lars Werner m.fl. skrev en motion 1991 om att sänka momsen på livsmedel. De lyfte fram det fördelningspolitiska perspektivet och att det fanns starkt stöd för bland allmänheten att sänka momsen.

Frukt och grönsaker (inkl baljväxter) är mer klimatsmart och nyttigare än animaliska produkter. Därför bör den växtbaserade maten bli billigare jämfört med den animaliska. Ett sätt är att lägga på en punktskatt på kött och mejerier. Ett annat är att sänka momsen på frukt och grönt. Ett tredje är så klart att göra både och.

Vi förespråkar att sänka momsen på frukt, grönt, baljväxter och substitut till kött och mejeriprodukter. Vi tror att det fortfarande finns ett brett stöd bland allmänheten att sänka momsen på frukt och grönt. Det kommer att vara bra för klimatet samtidigt som det gynnar låginkomsttagares ekonomi och hälsa.

Därför yrkar vi

att Vänsterpartiet ska driva frågan om att sänka momsen för växtbaserade och klimatsmar-
ta livsmedel som frukt, grönsaker, baljväxter och substitut till kött och mejeriprodukter.

Rikard Rudolfsson, Borlänge, Magnus Nilsson, Sundbyberg

A9 Halmstad

Inför differentierad skatt på livsmedel

För att kunna möta klimatomställningen måste vi använda välriktade politiska styrmedel som bidrar till att skynda på klimatomställningen inom samtliga områden som bidrar till utsläpp. Ett av dem är livsmedelskonsumtionen, som står för en ungefär lika stor del av utsläppen som transportsektorn. Inom livsmedelssektorn är det köttet som står för de stora utsläppen och en ökande vegetabilisk kost skulle leda till mindre utsläpp. Därför måste priset på kött höjas, medan priset för vegetabilier minskar. Istället för att enbart höja skatten på det som släpper ut mycket är en sänkning av skatten på livsmedel som är bättre för miljön en bra framkomlig väg. Då ges familjer ökade möjligheter att ställa om sin kost. Därför föreslås kongressen besluta:

att partiet ska verka för att införa en differentierad skatt på livsmedel, så att livsmedel som orsakar höga utsläpp blir dyrare för konsumenten än livsmedel som orsakar låga utsläpp.

A10 Enskild

Inför en punktskatt på mejerivaror

Produktionen av mjölk och ost skapar stora utsläpp av växthusgaser. Sedan mitten av 90-talet har konsumtionen av ost ökat med 40 % enligt Naturvårdsverket. Fortsätter utvecklingen kommer kött- och mejeriindustrin stå för en mycket stor del av svenskarnas utsläpp år 2050.

För att minska konsumtionen föreslår motionären att en punktskatt på mejerivaror ska införas. Pengarna som skatten inbringar ska fördelas till att sänka priset på vegetariska alternativ. Att konsumtionen av mjölk, smör och ost minskar är också positivt för folkhälsan, då kostföringen ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar.

Vänsterpartiet bör komplettera sin köttsskatt med en mejeriskatt. Både för klimatet och hälsans skull.

Jag föreslår

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att inför en punktskatt på ost, mjölk och smör.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A11 Enskild

Inför en sockerskatt

Under det senaste kvartseket har en ohälsopidemi svept över världen. Diabetes, fetma

och hjärtsjukdomar har stadigt klättrat upp i rangen som de vanligaste folkhälsosjukdomarna. En av de största bovarna bakom denna utveckling är konsumtionen av vitt, raffinerat socker.

Socker innehåller mycket energi som kroppen snabbt frisätter utan att innehålla någon näring. Detta är något som inte är hälsosamt och ligger till grunden för många av dagens välfärdssjukdomar kombinerat med låg fysisk aktivitet, i synnerhet bland barn och ungdomar.

Ett förslag för att minska sockerintaget är att införa en punktskatt på socker. Med dyrare pris på sockerhaltiga och sötade livsmedel ökar chansen att konsumtionen minskar och därmed hälsoproblemen relaterade till den. Sverige har anammat denna ideologi på tobak och alkohol som båda har punktskatter för minskad förbrukning. Nu är det dags att sockret går samma väg och får en högre prissättning i hälsoförebyggande syfte.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ställer sig bakom en punktskatt på socker och sötade livsmedel.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A12 Enskild

Sveriges årliga utsläppsminskningar ska vara minst 15 %

Sverige tillhör en av världens största miljöbovar sett till vad varje svensk konsumerar och släpper ut per capita. 2018 låg de svenska koldioxidutsläppen på 53 miljoner ton enligt Naturvårdsverket. Tyvärr har utsläppen ökat genom vår hejdlösa konsumtion.

I Vänsterpartiets klimatprogram ska Sverige vara fossilfritt senast 2040. Dock nämner partiet inga konkreta årliga utsläppsmål för Sveriges del. Enligt den brittiska energiprofessorn Kevin Anderson måste den årliga utsläppsminskningen vara minst 15 % för att mänskligheten ska hålla sig under 2 graders global uppvärmning med 50 % chans. Det motsvarar ungefär tre Sovjetkollapser.

Jag menar att Vänsterpartiet måste radikaliserat sin klimatpolitik i förhållande till den enorma klimatkris vi står inför. Ett av målen är skärpa utsläppsmålen rejält. Det kommer bli tufft men måste ändå göras om vi överhuvudtaget ska någon chans säkra vår överlevnad det kommande seklet.

Jag yrkar därför

att Vänsterpartiet kräver att Sveriges utsläpp ska minska med minst 15 % årligen.

att utsläppsminskningarna ska göras på hemmaplan.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A13 Botkyrka, Farsta mfl

Ett socialistiskt samhälle inom klimatbudgetens ramar

Klimatforskningen har visat att vi, för att begränsa ökningen av jordens medeltemperatur, måste hålla oss inom en utsläppsbudget. Det innebär att det relevanta ur klimatsynpunkt inte är vilket år utsläppen av växthusgaser är nere på noll, utan hur stora de totala utsläppen är över tid. Enligt en rapport från Uppsala universitet är den återstående utsläppsbudgeten för Sveriges energianvändning omkring 321 miljoner ton koldioxid. Enligt samma rapport behöver utsläppen minska med minst 16,4 % per år från och med 2020 för att vi ska kunna hålla oss inom budgetens ramar. Naturvårdsverket anger att utsläppen måste minska med 5-8 % per år mellan 2015 och 2045 för att nå det nationella klimatmålet om netto-nollutsläpp senast 2045. Vänsterpartiets mål är ett fossilfritt samhälle senast 2040. De exakta siffrorna varierar alltså, men det står klart att vi behöver verka för en snabbare minskningstakt än den Naturvårdsverket anger.

I Vänsterpartiets motion som svar på regeringens förslag till klimathandlingsplan levererar vi följande kritik mot regeringens bristande klimatambitioner: "Regeringen har lagt fram en klimathandlingsplan för den här mandatperioden, men i handlingsplanen finns ingen beräkning för hur mycket utsläppen kommer att minska. Det är besynnerligt och stärker tyvärr bilden av att regeringens plan är mer av ett inriktningsbeslut än de skarpa åtgärder som vi är i så skriande behov av. Regeringen bör skyndsamt återkomma med en beräkning av hur stora utsläppsminskningarna beräknas bli som en följd av handlingsplanen." Samma kritik kan dock riktas även mot oss själva. Vänsterpartiet har inte presenterat någon beräkning av hur mycket utsläppen skulle minska om vår politik genomfördes fullt ut. Vi driver många politiska förslag med potential att kraftigt minska växthusgasutsläppen, men även sådana som riskerar att öka dem. Väljarna har ingen möjlighet att bedöma den totala klimateffekten av vår politik. Denna problematik delar vi med de andra riksdagspartierna, men Vänsterpartiet har här en möjlighet att gå i bräschen för en utveckling mot en klimatpolitik som på allvar är grundad i vetenskapen.

Det har i en rad undersökningar av oberoende organisationer bevisats att vår klimat- och miljöpolitik är den bästa bland riksdagspartierna; låt oss nu visa att den inte bara är bäst utan även tillräckligt bra för att avvärja de värsta klimatscenarierna.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet ska verka för att de svenska territoriella växthusgasutsläppen minskar med mer än 8 % per år från och med 2020.

att partistyrelsen inleder ett arbete med att klimatberäkna partiets samtliga politiska förslag, exempelvis i form av de motioner som läggs i riksdagen under ett år.

att valplattformen till riksdagsvalet 2022 klimatdeklarerar för att konkret visa hur vi planerar att uppnå klimatmålen.

Samuel Skånberg, Haninge, Elisabeth Hellman, Malmö, Vilmer Andersen, Malmö, Gunnilla Ryd, Malmö, Balthazar Mandahl Forsberg, Malmö, Niklas Vanhainen, Hammarby-Skarpnäck, Mikael von Knorring, Hammarby-Skarpnäck, Stellan Hamrin, Hammarby-Skarpnäck, Maria Mustonen, Hammarby-Skarpnäck, Kerstin Sagström, Linköping Tove

Pehrsson, Solna, Erik Järvelä, Trollhättan Gertrud Ingelman, Linné, Bertil Svensson, Västerås, Gitte Jutvik Guterstam, Trosa

A14 Gävleborg, Mora mfl

Modernisera Sverige - Bygg Maglev-tåg istället för traditionella snabbtåg

Det snabbtåg som nu diskuteras är en förfining av en 200 år gammal teknik. Järnhjul på järnräls. Kort sagt kan man säga att ju snabbare ett sånt tåg går desto dyrare blir driftkostnaderna. Tekniken för tåg som MAGnetiskt LEViterar, så kallade Maglev-tåg, har nu mognat så pass i utvecklingen att det kan ersätta vanliga snabbtåg och dessutom billigare, snabbare och bättre på de flesta sätt. Läs vår argumentation på <https://www.vansterpartiet.se/v-debatt/varfor-sverige-bor-satsa-pa-maglev-istallet-for-snabbtag-pa-raels>.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet driver frågan att Trafikverket gör en grundlig utredning, med hjälp av Maglevtågexperter som resurs, om Maglev-banor, och Maglev-tåg (400 - 600 km/h), kan vara ett billigare (när det gäller hela den ekonomiska livscykeln), jämlikare (för glesbyggd och låginkomsttagare), effektivare och miljövänligare (ge bättre klimateffekter och lägre klimatfotavtryck) alternativ till det traditionella snabbtåget samt att ersätta inrikesflyget med Maglev-tåg.

att Vid positivt beslut av Maglev-byggnation ska Vänsterpartiet driva frågan om att samla svensk teknikindustri till ett nationellt Maglev-teknikprojekt.

att Byggnationen, helt och hållet, skall lånefinansieras. Det ska vara ett projekt helt utöver ordinarie underhåll på den vanliga järnvägen.

Sverker Åslund, Uppsala, Abe Bergegårdh, Tierp.

A15 Norrköping

Orealistiskt att förbjuda försäljning av nya fossilbilar 2025

Klimatfrågan är en av vår tids stora ödesfrågor. För att vinna striden mot fossilkapitalet och kapitalismens hänsynslösa vinstmaximering måste klimatrörelsen vinna en majoritet av befolkningen. Idag är det vi i Vänsterpartiet som i riksdag och parlament är den verkliga rösten för klimatomställning sedan Miljöpartiet sålt ut det mesta av sin politik och numer mest tror på marknadslösningar. Det betyder också att det är vår uppgift att popularisera och sprida medvetenhet om klimatfrågan och föreslå lösningar för de breda folklagren. Att föreslå ett datumsatt stopp för försäljning av bensin- och dieselbilar till 2025 var lättare tidigare men riskerar nu att få oss att se verklighetsfrånvända ut. Det är helt enkelt för få år kvar. Att helt sluta sälja fossila drivmedel till 2035 är också mycket svårt att uppnå i praktiken. Omställningen måste ske i takt med omvärlden och alla bilar som körs i Sverige är inte svenska.

Faktum är ju att 10 000-tals personer fortfarande är anställda i den svenska fordonsindus-

trin som inte hinner ställa om till 2025. Laddinfrastrukturen för elbilar inte är i närheten av att ens täcka svenska storstäder – än mindre lands- och glesbygd. Biodrivmedel har inte en möjlighet att täcka upp helt för de fossila bränslena till 2025. 2018 utgjorde de efter ett drygt årtionde av stadig uppgång cirka 23 % av drivmedlen för vägtrafiken. Dessutom krävs där svåra avväganden för hur mycket av jordbruksmarken och skogsmarken som bör användas till just drivmedel. Även om försäljningen ökar snabbt så utgjorde elbilar och laddhybrider tillsammans bara cirka 2 % av personbilarna i Sverige 2019. Dessutom kommer en mycket stor del av en bils totala koldioxidutsläpp från produktionen – så att skrota en äldre fossilbilbil i förtid för att köpa en ny fossilfri bil kan faktiskt öka utsläppen på totalen.

Att ställa om en fordonsflotta på nästan 5 miljoner bilar till fossilfritt är en utmaning som vi måste anta. Men målen måste vara rimliga. Vänsterpartiet behöver ha en hård men realistisk och folkligt förankrad klimatpolitik. Att totalförbjuda försäljning av fossildrivna bilar om bara fem år är uppenbart orealistiskt och riskerar att minska stödet för både partiet och de omfattande klimatåtgärder som behöver komma på plats. När det gäller drivmedel ska vi driva på för omställning av fordon, bättre laddinfrastruktur, svensk produktion av biodrivmedel och noggrant undersöka möjligheterna med elvägar. Men stoppåret för försäljning av fossila drivmedel måste sättas i takt med att bilparken kan bytas ut och i samverkan med grannländerna och Europa.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet slutar driva frågan om ett stoppdatum 2025 för försäljning av nya, fossildrivna bilar.

att Vänsterpartiet slutar driva frågan om ett stoppdatum 2035 för fossila drivmedel.

A16 Enskild **Fossilfritt Sverige 2035**

Vänsterpartiet kräver i dagsläget att Sverige ska vara fossilfritt senast 2040. Det året är alldeles för sent i jämförelse hur lite tid vi har på oss att minska utsläppen. 2035 är ett mer lämpligt årtal som sätter ytterligare press på statsapparaten att fasa ut den fossila energin.

Det kommer bli tufft och kräva stora uppoffringar. Men alternativet om en fyra-sex graders varmare planet får inte hända. Alldeles för mycket står på spel för att den fossila maskinen ska få några till att förstöra.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet reviderar året 2040 till 2035 om ett fossilfritt Sverige.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A17 Enskild

Förbjud inrikesflyg i södra Sverige

Planeten brinner. Klimatkrisen är ett faktum. Framtida generationers levnadsvillkor försämras. Det måste till mer kraftåtgärder för att skapa en planet för alla, inte bara de rika nu levande.

Vi har en chans att återigen visa att Vänsterpartiet är den starkaste rösten i klimatkampen, att vi har förslag som gör skillnad och att vi lyssnar på alla unga som demonstrerar för sin framtid. Det är dags att ta tag i en av de stora klimatbovarna, flyget. Vi borde ta ett av många steg som behövs för att rädda vår planet.

Idag finns många goda alternativ till flyget, främst tåg. Det ska uppmuntras mer och göras tillgängligt för alla men oavsett detta måste flygningarna minska. Extra viktigt är att det i regioner där det finns goda tågförbindelser och annan kollektivtrafik saknas skäl att flyga. I vissa fall kan det visserligen finnas särskilda skäl för att en resa måste gå snabbt som sjukhusflyg eller när flygplan behövs användas för att släcka bränder. Det kan också tänkas att vissa statsbärande roller inom staten kan behöva ta sig till en viss plats på kort tid vilket kan berättiga en flygresa. Med undantag av sådana särskilda fall måste fossilbränsleddrivna flyget på sikt försvinna för att alla ska ha en planet att leva på.

Med anledningen av ovanstående yrkar jag:

att Vänsterpartiet ska verka för att minska allt inrikesflyg generellt.

att Vänsterpartiet ska verka för att förbjuda all inrikesflygtrafik mellan orter söder om Gävle om inte särskilda skäl föreligger.

Artemis Lumarker, Uppsala

A18 Enskild

Förbjud inrikesflyg till och från storstäderna

Förra året la socialdemokraternas ungdomsförbund SSU fram förslaget att förbjuda inrikesflyg mellan storstäderna Göteborg-Stockholm-Malmö. Bakgrunden är den omfattande klimatkris vi står inför. En flygresa genererar ungefär lika mycket utsläpp som en svensk förbrukar under ett helt år. Dessutom på sträckor med tågförbindelser inom ungefärliga restider som flyget.

Kravet må låta utopiskt, verklighetsfrämmande och löjeväckande men måste ses i det stora sammanhanget. Ska Sverige leva upp till sina åtaganden enligt Parisavtalet måste utsläppen i stort nollas de kommande tio åren. Att i det här läget fortsätta en fossilbaserad flygtrafik är inget annat än en ren galenskap, oavsett vilka tekniska mirakelkurer som inträffar. Vartenda ton kol som pumpas in i biosfären är ett steg närmare den katastrof som klimatvetenskapen varnar för.

Kritiker kommer även mena att kravet är plakat- och symbolikpolitik som inte sänker utsläppen nämnvärt. Motionären menar att denna sorts symbolhandling är en tydlig signal

om att det fossila samhället har nått en återvändsgränd. Antingen fortsätter business-as-usual med de favorabelle linjen innebär på en 3-4 grader varmare planet – eller så vänder vi skutan till säker mark.

Vänsterpartiets ledning kommer också hävda att en satsning på järnvägsnätet kommer konkurrera ut inrikesflyget. Tyvärr har vi inte den tiden innan detta inträffar. Åtgärderna måste ske nu, inte om tjugo år när allt är för sent. Då är förbudet mer rimligare där staten sätter upp klara gränser för hur långt vår fossila livsstil får gå.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att införa ett förbud mot inrikesflyg från och till Göteborg-Stockholm-Malmö.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A19 Enskild

Inför en djurskyddsmyndighet och djurskyddsminister

Jordbruksverket sitter idag på dubbla stolar och ska både ta hänsyn till företagsintressen och säkerställa ett gott djurskydd. När dessa inte går att förena blir resultatet ofta att djurskyddet får stå tillbaka när företagen tillåts öka produktionen. Trots att det finns ett starkt folkligt stöd för ett stärkt djurskydd har frågorna hamnat långt ned på den politiska dagordningen. Det är dags att ändra på det.

Idag har Jordbruksverket ansvaret för att säkerställa att Sverige ska ha en konkurrenskraftig, hållbar, lönsam och ökande matproduktion. Samtidigt ska Jordbruksverket också jobba mot att Sverige når miljömålen och att produktionen ska bli mer resurseffektiv. Jordbruksverket ska också se till att Sverige har ett gott djurskydd och skydd av växter och hälsa.

Jordbruksverkets uppdrag är därför omfattande men också till viss del motsägelsefullt. Ett gott djurskydd står ofta i strid med krav om ökad lönsamhet och ökande matproduktion. Att ta hänsyn till djurvälstånd kostar pengar och ger inte alltid direkt avkastning till de lantbrukare som väljer att höja ambitionerna för att djuren ska få bättre villkor.

Ett av många exempel på hur dessa målsättningar hamnar i direkt strid med varandra rör avväjningen av grisarna, när kultingen får tas från sin mamma. Jordbruksverket ändrade för en tid sedan reglerna för hur länge kultingen ska få vara hos suggan och förkortade tiden för att bidra till ökad lönsamhet för grisföretagarna. Detta trots att det ger grisarna ett försämrat djurskydd och leder till högre risk för beteendestörningar och sjukdomar.

Exemplet ovan visar att det är orimligt att förvänta sig att Jordbruksverket ska kunna garantera både ökad lönsamhet och ett starkt djurskydd när dessa två intressen så ofta står i strid med varandra. Tyvärr leder detta ofta till att djurskyddet försämras eller får stå tillbaka när starka företagsintressen istället utgör fokus för Jordbruksverkets arbete.

En tydligare uppdelning mellan en djurskyddsmyndighet och Jordbruksverket skulle

synliggöra konfliktlinjen och skapa den nödvändiga distans mellan företagsintressen och djurskydd som idag saknas. Exempel på ansvarsområden kan vara att ha det övergripande ansvaret för tillsyn, att ha huvudmannaskap för de djurförsöksetiska nämnderna, att ge föreskrifter med stöd av djurskyddslagen. Djurskyddsmyndigheten skulle fungera som en garant för att Sverige fortsätter utveckla djurskyddet i enlighet med det som svenska folket efterfrågar utan att företagsintressen tillåts komma mellan.

Inrättandet av en djurskyddsminister skulle därtill ge djurskyddsfrågorna den tyngd som frågorna förtjänar också på regeringsnivå. I debatten skulle företagsintressen och djurskydd inte ha samma talesperson och samma ansvarig minister. Att så är fallet idag riskerar att ge en falsk bild av att det inte finns någon konfliktlinje mellan dessa två intressen.

Därför yrkar vi

att Vänsterpartiet inför valet 2022 driver frågan om att inrätta en djurskyddsmyndighet.

att Vänsterpartiet inför valet 2022 lyfter behovet av att också inrätta en ministerpost med särskilt ansvar för djurskyddsfrågor.

Samuel Skånberg, Haninge, Ann Wiippola, Haninge, Andrea Söderblom-Tay, Botkyrka, Andreas Manriquez, Österåker, Christina Wulff, Österåker, Linus Thorsten, Österåker, Robert Armlad, Växjö, Magnus Nilsson, Sundbyberg, Annette Tette Merio, Nynäshamn, Elenore Österberg, Nynäshamn, Kerstin Sagström, Linköping, Josefine Sjö Dahl, Kista, Tonnie Philipsson, Karlskrona, Annica Nilsson, Järfälla, Daniel Lundgren, Oxelösund, Tina Kampefalk, Sala, Jens Holm, Enskede

A20 Enskild

Sätt ett slutdatum för burar inom äggindustrin - allmän motion

Många blir förvånade över att det fortfarande finns omkring 800 000 hönor i burar inom den svenska äggindustrin idag. Detta trots att många konsumenter aktivt valt bort ägg från hönor i burar och trots att nära nio av tio svenskar anser att burar bör vara förbjudna (enligt en Novus-undersökning på uppdrag från Djurens Rätt). Äggen från hönor som sitter i burar finns fortfarande bland annat i halvfabrikat eller säljs till läkemedelsindustrin. Därför behövs ett politiskt beslut som en gång för alla sätter ett slutdatum för när burarna ska vara borta.

Flera länder har idag hunnit före Sverige i denna fråga och har antingen påbörjat utfasningen eller redan förbjudit burar inom äggindustrin. Länder som Tyskland och Österrike, liksom flera delstater i USA har idag ett starkare djurskydd för hönorna än vad vi har i Sverige. Trots detta har den svenska regeringens linje länge varit att ett förbud inte är nödvändigt och den nuvarande landsbygdsministern vill inte ta politiskt ansvar för hönorna som idag hålls i burar.

Invändningar som har kommit handlar bland annat om en rädsla för ökad import av ägg från andra länder om Sverige införde ett förbud mot burar. Detta är dock mycket osannolikt med tanke på medvetenheten hos de svenska konsumenterna, hos återförsäljarna liksom det faktum att flera andra europeiska länder redan påbörjat utfasningen eller förbjudit

burarna.

För att ett beslut om utfasning av burarna ska bli verklighet krävs att Vänsterpartiet lyfter frågan till den politiska dagordningen. Folkets engagemang för hönorna och vilja att få bort burarna kan inte fortsätta ignoreras. Med tanke på det folkliga stöd som finns för att införa ett burförbud är detta också en strategisk fråga att driva där det är svårt att se vem som skulle profilera sig som motståndare till ett burförbud om det blev en större politisk debatt kring frågan.

Därför yrkar vi

att Vänsterpartiet driver frågan om att sätta ett slutdatum för när burarna inom den svenska äggindustrin ska vara borta.

att Vänsterpartiet regionalt och kommunalt driver frågan om att inte upphandla ägg från hönor i burar.

Samuel Skånberg, Haninge, Ann Wiippola, Haninge, Andrea Söderblom-Tay, Botkyrka, Andreas Manriquez, Österåker, Christina Wulff, Österåker, Linus Thorsten, Österåker, Robert Armblad, Växjö, Magnus Nilsson, Sundbyberg, Annette Tette Merio, Nynäshamn, Elenore Österberg, Nynäshamn, Kerstin Sagström, Linköping, Josefine Sjö Dahl, Kista, Tonnie Philipsson, Karlskrona, Daniel Lundgren, Oxelösund, Katrin Holmberg, Hammarby-Skarpnäck, Tina Kampefalk, Sala, Jens Holm, Enskede

A21 Skåne, Hörby

Vi befinner oss i ett utvecklingsskede där mycket av vad gruvdrift ger är förlegat med hänsyn till ny teknik och miljön, eftersom vi bara har ett jordklot att förvalta.

Avdelningen i Hörby vill

att Vänsterpartiets distrikt och centralt ställer sig bakom att utreda gruvbrytning i Sverige. Utred lagarna angående mineralbrytning genom att:

- 1) Tillvara rättigheterna för våra medborgare och kommande generationer att leva i en god miljö.
- 2) Miljöbalken och lagen om Kontinentalsockeln skall omarbetas till medborgarnas och miljön fördel.
- 3) Minerallagen skall anpassas och Bergstaten skall rätta sig efter de nya lagarna.
- 4) Berörda kommuner och lokalsamhälle skall ha rätt att säga nej till gruvdrift och vara en naturlig remissinstans när mål om mineraler, torv, sten och grus med mera skall avgöras.
- 5) Beskattningsreglerna behöver ändras så att vinster från mineraldrift kommer Sverige och det allmänna till godo.

A22 Botkyrka

Totalförbud mot fyrverkeripjäser/pyroteknik

Den motion ang. pyroteknik (2019/20:591) Vänsterpartiet lämnat till riksdagen fokuserar

på handhavandet, åldersgränser och säkerheten, samt att människor tycker det är bra och trevligt med fyrverkerier. Huvudargumentet borde varit hotet mot klimatet. Situationen idag, där klimatforskarna pekar på tipping points och tröskelvärden där varje liten begränsning av växthusgaser (GHG) är av betydelse, borde föranleda en ny svensk snabbutredning med direktiv om förbud av användning och försäljning av pyrotekniska produkter. Utsläpp av gas, rök och partiklar från pyrotekniska produkter borde rimligtvis, åtminstone globalt, bidra till uppvärmningen via bl.a. ökad inversion vilket hindrar värmeutstrålningen.

Den statliga utredning som gjordes 1988/89 i Sverige tog inte upp klimatförändringarna, men som väntat hänvisar man till att människor tycker att fyrverkerier är bra och trevligt, samt till omsorg om näringsidkare. Striktare riktlinjer för t.ex. pjäser med styrpinne m.m. finns, men det räcker inte. Bara i Sverige tvingas varje år ett hundratal söka akutvård efter skador.

Användande av pyroteknik får ofta tragiska och onödiga konsekvenser för både människor och djur. Människor med nedsatt hörsel och hörapparat kan få skador av plötsliga ljudknallar som förstärks av hörapparaten. Även människor med hjärtproblem och människor med traumatiska upplevelser från länder i krig kan få stora problem av plötsliga och höga ljud.

Djur, både tama och vilda, drabbas negativt. Hund- och kattägare vittnar om skräckslagna djur som springer och gömmer sig, blir apatiska eller aggressiva. Samma symptom uppträder naturligtvis hos de vilda djur som finns i vår närhet. Blåljuspjäs utsätts för angrepp.

Luftspridning av kemikalier drabbar människor med luftvägsproblem hårdast. Vid en analys som kemikalieinspektionen utförde för några år sedan fann man att sex av åtta fyrverkeripjäser innehöll det livsfarliga ämnet hexaklorbensen, som forskning visat bland annat kan orsaka cancer, skador i hjärnan samt störa hormonbalansen. Alla åtta innehöll dessutom en eller flera av tungmetallerna bly, kvicksilver, kadmium och krom. Allmän nedskräpning är ett annat, men mindre, problem.

Fler och fler kommuner inför delvis eller helt förbud. Nu senast Södertälje, som i ett uppdrag vill att fler kommuner verkar för försäljningsförbud.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet verkar för ett totalförbud av fyrverkeripjäser/pyroteknik.

A23 Göteborg

Alla barns rätt till förskola

Barn är att betrakta som nyanlända när de, eller den familj de ingår i, har varit bosatt utomlands och numera bott eller vistats kortare tid i Sverige. Dessa barn vistas i Sverige på olika villkor och under olika förhållanden. Det kan t ex vara barn till asylsökande, anhöriginvandrare, arbetskraftsinvandrare, men även barn vars familjer är papperslösa. Utifrån denna migrationsbakgrund kan nyanlända barn vara i behov av specifika insatser. I mötet

med papperslösa/gömnda familjer blir betydelsen av en förskoleplats uppenbar. Små barn är beroende av sina föräldrar och blir lätt isolerade i familjer, som saknar kontaktnät. För papperslösa barn kan maten på förskolan dessutom vara det enda målet mat de säkert får den dagen.

Möjlighet till förskoleplatser för papperslösa barn ser väldigt olika ut runt om i Sverige. Den godtyckligheten skulle försvinna om lagstiftningen skärps. FN:s "Barnkonvention" klargör i artikel 1 att ett barn är "varje människa under 18 år" samt i artikel 2 att "alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras". I artikel 3 sägs att "barnets bästa ska alltid komma i första rummet".

Sedan ändringen av skollagen i juli 2013 har alla barn rätt att gå i skolan. I praktiken innebär lagändringen att även de barn som vistas i landet utan tillstånd, så kallat papperslösa, har samma rätt till skolgång som alla andra barn. Det är bra. Men den nya skollagen inkluderar inte rätten till en förskoleplats. I dagsläget blir det därför upp till varje kommun att ta ställning till om papperslösa barn ska erbjudas en plats i förskolan. Tidigare i t.ex Göteborgs kommun och i många fler kommuner, har/hade alla gömda/papperslösa och EU-migrant barn rätt till allmän förskola precis som kommunens övriga barn.

Kommuner resonerade: "Barn som vistas i landet utan tillstånd kan leva eller ha levt i en tillvaro där de inte vet vad som kommer att hända från dag till dag. Förskolan med sina rutiner kan då erbjuda kontinuitet och förutsägbarhet, en känsla av sammanhang och att det finns en framtid. Dessutom fyller förskolan en viktig social funktion, eftersom det är i förskolan som barnen oftast har sina sociala kontakter. Utöver möjligheten till kunskapsutveckling, har förskolan en avgörande betydelse för barns psykiska hälsa. Det visar både forskning om asylsökande barn och erfarenhet av att arbeta med barn som är papperslösa" En kommun antog nedanstående riktlinje:

"I och med lagen som ger papperslösa barn rätt till skolgång så tycker vi att det är viktigt att också inkludera rätten till förskola. Dels för att motverka att de här barnen hamnar utanför den sociala gemenskapen men också för att de inte ska stå sämre rustade när de väl börjar skolan. Förskolan är liksom skolan en skyddsfaktor för barn och unga."

Men många kommuner tar inte emot papperslösa barn utan hänvisar dessa barn till öppna förskolor, andra alternativ eller inget. Kommuner kan ansöka om ett särskilt statsbidrag för utbildning av barn som är papperslösa men det gäller bara från och med förskoleklass till gymnasiet. För förskoleverksamheter däremot får kommunerna själva stå för den extra kostnad som en större barngrupp kan innebära.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet arbetar för en lagstiftning som innebär att alla barn i Sverige skall ha rätt till en förskoleplats.

A24 Järfälla

Förskolan – barns första skola

Förskolan kallas ibland barns första skola, med all rätt. I nya Lpfö18 förstärks undervisningsuppdraget i förskolan ännu mer, dock fyller förskolan även flera ytterligare funktioner. Precis som det skrivs i vårt utbildningspolitiska program så fyller förskolan en

oerhört viktig plats i vårt samhälle. Förutom att den verkar socio-ekonomiskt utjämnande för de barn som lever i social utsatt så fyller den även funktion i arbetet med jämställdhet. Förskolan är grundad av kvinnor för att kvinnor skulle komma ut i förvärvsarbete på lika villkor som män.

När vi pratar om utbildningspolitik får förskolan inte den plats den förtjänar i debatten, vi måste bli det parti som tar förskolan på allvar och verkar för att utvecklingen vänder. Som det ser ut idag är förskollärare och barnskötare två utav de yrkesgrupper som toppar sjukstatistiken. Vidare känt är att kvinnodominerande yrken toppar sjukskrivningsstatistiken, förskolan är en kvinnodominerad arbetsplats.

När det gäller barngruppsstorlekarna i förskolan visar forskningen återkommande att det är små barngrupper som ger de bästa förutsättningarna för en förskola av hög kvalitet. Även personaltätheten är en viktig faktor för att pedagogerna ska hinna med att ge varje barn den utbildning som de har rätt till.

2013 startades förskoleupproret av yrkesverksamma inom förskolan. De driver frågor som rör sin egen samt barnens arbetsmiljö. Vänsterpartiet bör bygga sin politik via professionen, det är främst de som känner sina verksamheter och vet vad som behövs för att det ska fungera. Genom att lyssna till arbetarna och anpassa politiken därefter blir Vänsterpartiet det parti som tar förskolan på allvar och lyfter in förskolan på den politiska arenan. Förskoleupprorets främsta syfte är att komma tillrätta med de arbetsmiljöproblem som lyfts av professionen, i samtal med upproret bör vi lyfta förskolan mer. Vår politik går redan i samma linje.

Vad gäller fristående förskolor bör vi vara tydliga med varför vi vill minska på dessa. Vänsterpartiet är det parti som vill arbeta för en god integration där barnen möts i naturliga sammanhang redan på förskolan. Vi behöver bli tydligare i vår kommunikation vilka effekter fristående förskolor får i samhället och framför allt ur ett segregationsperspektiv. Vänsterpartiet bör vara det parti som lyfter in förskolan i den politiska debatten. Vi bör vara det parti som verkar för att varje barn som börjar i förskolan ska ha de allra bästa förutsättningarna för att växa och utvecklas. Därför bör vi också säkerställa att pedagogerna i förskolan får de förutsättningar som krävs för att utföra sitt undervisningsuppdrag på bästa sätt. Vi har alltid varit det parti som står på arbetarnas sida, därför är det hög tid att se över pedagogernas och barnens arbetsmiljö på förskolan.

Därför föreslår vi

att Vänsterpartiet ska verka för att lagstadga och begränsa barngruppsstorlekarna i enlighet med Skolverkets riktmärken.

att Vänsterpartiet ska verka för att arbetsmiljön i förskolan ses över och driva en politik i enlighet med de krav som förskoleupproret driver, förutom att minska barngrupperna bör personaltätheten ses över. Avseende 1-3-åringar ska det inte gå fler än 4 barn per pedagog, avseende 4-6-åringar ska det inte gå fler än 5 barn per pedagog.

Att Vänsterpartiet ska bedriva ett aktivt arbete med att stärka den kommunala förskolan och avveckla fristående förskolor vilka bidrar till segregation.

A25 Enskild

Integrera körkortets teoridel i gymnasieutbildningen

Det finns alltför många ungdomar som är efter med de vanliga färdigheterna när det gäller läs o skrivning, räkning m.m. Har inte skolan och vuxenvärlden i övrigt kunnat ge dem dessa grundläggande färdigheterna så riskerar de ett evigt utanförskap! Hur hanterar de sin besvikelse? Vi kan läsa om det varje dag i våra dagstidningar!

Jag har ett förslag till att göra alla ungdomar studiemotiverade och samtidigt ge lärarna ett verktyg som kan användas som morot för att intressera alla eleverna för undervisningen. Att från högstadiet införa möjligheten till att påbörja teoridelen för körkort. När eleven har gått ut gymnasiet ska skolan, i samarbete med trafikskolorna, ha rätt att avgöra om eleven, efter avlagda teoriprov, har klarat att uppvisa teoretiska kunskaper för körkort. Det som därefter återstår är att "köra upp" dvs, den praktiska delen av körkortsprovet.

Vinsten med ovan ställda förslag är att skolan får studiemotiverade elever.

Därför yrkar jag att Vänsterpartiet verkar för

att ett stort spektrum av både grundläggande och gymnasiala skolämnen finns i ett teori-
prov. Svenska, du behöver lära dig bokstäver och kunna läsa. Matematik, du behöver de
fyra räknesätten t.ex. för att räkna ut bromssträckor, cylindervolym i motorn eller räkna ut
rabattprocenten vi kontant bilköp. Marknadsföring, hur väljer du bil, vad är vederhäftig in-
formation och vad är reklam, och vilket syfte har reklamen? Arbetsmarknadens nationella
och internationella verklighet. Samhällskunskap, vilka är villkoren för att det ska finnas
bra vägar? Listan kan göras mycket lång.

att alla elever och lärare har en gemensam målsättning och motivation med kunskapsin-
hämtandet. Att eleven ska ha rättighet att som vuxen framföra personbil, vilket ofta också
är ett krav på inträde till arbetsmarknaden.

att alla elever ska ha större ekonomiska möjligheter att ta körkort. Den kostsamma teor-
idelen försvinner. All kostnad som återstår ligger i så fall på uppkörningen.

att trafiksäkerheten för ungdomar ökar genom bättre trafik-kunskap. Ungdomar har alltid
varit en särskilt drabbad grupp när det gäller trafikoffrer.

Tjatte Hedlund, Malmö

A26 Uppsala län

Studerandes möjligheter i demokratin

Personer som innehar politiska uppdrag har idag lagstadgad rätt till tjänsteledighet när de
utför sina parlamentariska förtroendeuppdrag. Förutom rätten till ledighet har personer
också rätt till skälig ersättning för förlorad inkomst. Detta är såklart bra och möjliggör för
många att inneha politiska uppdrag.

En grupp som har heltidssysselsättning idag men som inte får samma möjligheter att delta

i det demokratiska livet är studenter. För många studenter är närvaro på föreläsningar, seminarium och dylikt nödvändigt för såväl inkomst (i form av CSN) och framgångsrika studier. Vänsterpartiet har här en skyldighet som ett parti som värnar demokrati och inkludering att möjliggöra för studenter att engagera sig i samhället på lika villkor som andra heltidssysselsatta.

Beaktar vi problemet är det dock inte solklart vad som skulle vara en rimlig väg att gå för att studerande ska kunna inneha politiska uppdrag på jämlika villkor. Det behövs utredas vilka former av ersättningar, förmåner eller kompensationer som skulle vara lämpliga. Det som är klart är att studenter idag har svårt att både få ihop obligatoriska scheman med politiska sammanträden. Idag saknas en skyddad rätt till att önska grupptider, möjligheter att få kompensatoriskt ekonomiskt stöd som andra heltidssysselsatta har eller andra möjliga kompensationer.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

att Vänsterpartiet ska verka för att utreda hur det skulle gå att underlätta för studerande att inneha parlamentariska uppdrag och förespråka lämpliga lösningar för att möjliggöra för fler studerande att delta i demokratin.

A27 Enskild **Studielön för bristyrken**

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting kommer välfärdssektorn behöva ha en kvarts miljon fler anställda de kommande tio åren. Bussföretagens branschorganisation uppger även att tusentals nya busschaufförer kommer behövas under samma period. Exemplet är många på branscher som ”skriker” efter fler kollegor. De människor som i vuxen ålder väljer att omskola sig inom ett bristyrke måste dock ta studielån och därmed ”offra” ekonomi för en insats som landet är i skriande behov av.

Motionären föreslår att studielön ska införas för bristyrken. Om staten väljer att avlöna utbildningar inom bristyrken ger detta en tydlig signal för studenter att välja dessa yrkesbranscher. Många av dessa tillhör den offentliga sektorn, exempelvis lärare, poliser och undersköterskor. Att satsa på en sådan lösning är en win-win situation för alla parter. Staten får skatteintäkter medan arbetslösa skolas om inom ett yrke med en framtida inkomst att leva på.

Vänsterpartiet har tidigare krävt att studielånen ska avskrivas för studenter som väljer att bosätta sig i en glesbygdskommun efter avslutade studier. Nu är det dags att fortsätta den riktningen ett ytterligare steg.

Jag föreslår

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att införa studielön för bristyrken.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A28 Halmstad

Förläng studiemedelstiden

Att studera vidare är positivt för såväl samhället som för individen. För att det för de allra flesta ska vara möjligt att studera måste en ta del av studiemedel. Vänsterpartiet ska vara ett parti som skapar goda möjligheter för människor att fördjupa sig i ämnen som intresserar dem.

Därför föreslås kongressen besluta

att partiet ska verka för att förlänga tiden en kan få studiemedel från dagens 240 veckor till 300 veckor.

A29 Enskild

Inför en sjätte semestervecka i semesterlagen

1978 infördes den femte semesterveckan. Orsaken var att försöka jämna ut den orättvisa fördelningen av semesterdagar som fanns inom LO- och SACO-kollektivet. 1991 infördes två extra semesterdagar som senare drogs in under krisåren. Nu är det åter dags att väcka frågan om ytterligare en semestervecka till liv.

I takt med ökad produktivitet och ett högre ekonomiskt välstånd finns det utrymme att korta ned arbetstiden. Dock kommer en generell arbetstidsförkortning att ta tid. I väntan på detta är det fullt möjligt att förlänga semestern med en extra vecka.

Med ökad semester kan fler få möjligheten att vila kroppen och själen från arbetet och göra det man tycker om. Kravet är också ett litet steg bort från arbetet som livet kretsar kring för många människor. En sjätte semestervecka är ett konkret och slagkraftigt krav som arbetarrörelsen skulle tjäna på.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet på en sjätte semestervecka i sin arbetsmarknadspolitik.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A30 Birka-Vasa

Återinförande av förvärvstillstånd av hyresfastighet

Lagen om förvärv av hyresfastighet infördes 1975. Den syftade till att hålla oseriösa köpare borta från hyresfastighetsmarknaden.

Utdrag lagtexten:

4 § Förvärvstillstånd skall, utom i de fall som anges i andra och tredje styckena, vägras, 1. om förvärvaren inte visar att han är i stånd att förvalta fastigheten, 2. om förvärvaren inte gör sannolikt att syftet med förvärvet är att han skall förvalta fastigheten och därvid hålla den i ett sådant skick att den motsvarar de anspråk de boende

enligt lag har rätt att ställa,

3. om det kan antas att förvärvaren i något annat avseende inte kommer att iaktta god sed i hyresförhållanden eller

4. om det kan antas att förvärvaren eljest med hänsyn till brottslig gärning eller visad brist vid fullgörande av åligganden enligt lag är från allmän synpunkt olämplig att inneha fastigheten.

Förvärv av hyresfastighet skulle anmälas till kommunen som således med stöd av lagen från 1975 kunde påkalla prövning i hyresnämnden om förvärvaren och förvaltaren av hyresfastighet var mindre lämplig. Lagen upphävdes av alliansregeringen 2010 och ersattes aldrig utan det hänvisades till en mindre skärpning av Bostadsförvaltningslagen (1977:792), dvs. tvångsförvaltning.

Om det kan sägas att det är få tvångsförvaltningar, processen är långvarig och hyresgästerna har under avsevärd tid fått leva under dåliga förhållanden innan tvångsförvaltning blivit aktuell och prövad. Lagstiftaren har i stort sett lagt över hela ansvaret på hyresgästerna, som är i underläge, att påtala missförhållanden.

Förvärv av hyresfastigheter lockar i allt högre omfattning icke seriösa köpare vars intressen är kortsiktiga och inte syftar till långsiktig förvaltning med iakttagande av god sed i hyresförvaltning. Det finns många exempel, här ett från Stockholmsregionen:

Under 2013 ville SKHLM Fastigheter säga upp 22 procent av hyresgästerna. Lägenheterna som blev lediga hyrdes inte ut till nya förstahandshyresgäster. Bostäderna användes sedan som lägenhetshotell.

Cityfast (samma ägare som SKHLM) äger, enligt FV:s uppgifter 2016, totalt tolv fastigheter i Stockholm, varav en handfull inom tullarna, och i Sundbyberg/Solna. Affärsidén är att med olika metoder, uppsägning, utköp, trakasserier mot boende hyresgäster friställa lägenheter för inkludering i lägenhetshotell.

Knappast "god sed i hyresförhållanden"

Andra fastighetsägare har i ökande omfattning följt "affärsupplägget" och utvecklingen går således mot att allt fler privata fastighetsägare med olika medel tomställer hyreslägenheter för att ytrenovera och hyra ut dem via mellanhänder i sk bloc-uthyrning. Eller lägenhetshotell, eller företagsuthyrningar. Och utvecklingen går häpnadsväckande snabbt. Hyresrättens ställning hotas. Kvarvarande boende lockas mot ersättning att frånträda hyreskontraktet. Knappast "god sed i hyresförhållanden"

Boende hyresgäster ställning försvagas, de lever med otrygghet, stark förslitning av de gemensamma utrymmena, belastning av soputrymmen etc.

Till det nya affärsbeteendet hos privatvärdarna kan läggas agerandet av de stora investerare, ofta equityfonder som Blackstone, fastighetsinvestorare som Carnegie, Hembla, numera Vonovia m.fl., som köper upp hyresfastigheter med kortsiktigt innehav som affärsidé. Det brukar innebära ytrenovering, kraftigt höjda hyror och vinst vid försäljning.

Till skillnad från i Sverige har våra europeiska grannars politiker effektivt uppmärksammat på försvagningen av hyresgästernas ställning och agerat (frysta hyror, återköp av bostäder etc). Vår sydliga granne Danmark avser införa lagstiftning till skydd för hyresgäster mot fastighetsjättarna. Bostadsminister Per Bolund uttrycker viss förståelse för problematiken, men absolut inget händer som stärker hyresgästernas ställning. Marknad-

shyror och fritt fram gäller.

Vi hemställer mot ovanstående

att Vänsterpartiet verkar för att lagstiftning om förhandsprövning vid förvärv av hyresfastighet återinföres med skärpning av granskningen av fastighetsköparens avsikter.

A31 Liljeholmen-Hägersten, Birka-Vasa Återköp av lägenheter till allmännyttan

Under de senaste 10 åren har mer än 50.000 lägenheter ur allmännyttan i Stockholmsregionen sålts till fastighetsinvestorare. 50.000 hushåll vars hem nu fått en ny ägare. I alltför många fall blir konsekvensen sämre service, brist på inflytande och rejält höjda hyror, som leder till att man som hyresgäst inte har råd att bo kvar, utan tvingas flytta, renovering! Affärsidén, som bygger på att köpa upp fastighetsbestånd, ofta i så kallade utsatta områden, och renovera lägenheterna för att sedan höja hyrorna markant, praktiseras av stora fastighetsinvestorare – ex.vis riskkapitalbolaget Blackstone, som ägde 66% av den svenska hyresvärden Hembla med 12.622 lägenheter i Stockholms län och 21.400 lägenheter totalt i landet totalt. Hembla avyttrades ganska snart som riskkapitalbolag har för vana, till det tyska storföretaget Vonovia med ägande av 38.000 bostäder i Sverige. Ett av flera exempel på kortsiktig rovdrift i hyresmarknaden.

I Berlin, där nyligen ett hyresstopp på fem år röstades igenom i senaten efter initiativ av Die Linke, har under flera år bostäder köpts tillbaka till stadens allmännyttiga institutioner. Inte i stor omfattning, men med ett starkt folkligt stöd för Enteignung/återköp/. Syftet är att försöka dämpa hyresutvecklingen och få till stånd en social bostadspolitik som saknats i staden. I Danmark utreds en lagstiftning med syfte att förhindra spekulativa uppköp och följande renoveringar. I Schweiz folkomröstas om hyresstopp.

Sverige behöver en inkluderande social bostadspolitik. De allmännyttiga bostadsbolagen är idag den enda vägen som står till buds för att i någon mån motverka rovdriften. För att kunna göra det måste allmännyttans bostadsbestånd öka – bygga mera ja i högsta grad, men ytterligare en väg är att bostäder återköps till allmännyttans bestånd. Resurser måste tillföras allmännyttiga bostadsbolag i sådan utsträckning att både återköp och nyproduktion kan ske.

Vi yrkar därför

att Vänsterpartiet ska verka för att återköp av bostäder till allmännyttiga bostadsbolag sker.

A32 Enskede, Vantör Statlig bank för bostadsbyggande

De ekonomiska klyftorna ökar starkt i Sverige. Ungdomar och kapitalsvaga grupper har mycket svårt att komma in på bostadsmarknaden. Det finns en stor brist på hyresrätter med hyror som normalinkomsttagare har råd med. En svart marknad breder ut sig. Rörligheten

på bostadsmarknaden minskar. I brist på bostäder blir folk kvar i stora lägenheter när ungarna flyttat ut. Samhället mår inte bra av trångboddhet och av att ungdomar inte kan starta sitt vuxenliv i egen bostad. Vi behöver få fart på byggande av hyresrätter. Med rimliga hyror.

2018 färdigställdes många lägenheter i landet. Fler än på mycket länge. Nu minskar dock igångsättningen av nya lägenhetsbyggen kraftigt. Bostadsbyggandet minskar. Anledningen till det är komplex.

Marknaden för dyra bostadsrätter i storstäderna tycks vara mättad. Byggarna skyller på otillräcklig lönsamhet, på krångliga byggregler, på dyr kommunal mark, på långsam byråkratisk bygglovshantering, och inte minst på finansrestriktioner/lånetak. Men ibland verkar dom bara vänta på bättre tider.

För att få fart på byggandet av hyresrätter behöver kalkylen förbättras. Befintligt investeringsstöd räcker inte. Hyror blir i alla fall för dyra i nyproduktionen. En bättre kreditmarknad är nödvändigt för bostadsbyggandet. Det behövs byggkrediter som gör rimliga hyror möjliga. Det nuvarande banksystemet har inte klarat av det. Viljan finns nog inte hos våra stora banker. Dom vill hellre låna ut pengar till privatpersoner som köper sina lägenheter. Därför behöver vi inrätta en statlig bank enkom för byggande av hyresrätter. En bank med långsiktigt låga räntor och lägre riskpremie. I nationens intresse.

Därför yrkar jag

att Vänsterpartiets kongress ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att staten öppnar en bostadsbyggnadsbank.

A33 Västerbotten

Motion angående Parti-/Landsbygdsprogrammet

Syftet med den här motionen är att Vänsterpartiet i större utsträckning måste ta hänsyn till Glesbygdsverkets definitioner av landsbygd och glesbygd.

<https://nya.jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/var-definition-av-landsbygd> (Klistra in länken i webbläsaren).

Skatteunderlaget sviktar i många norrländska kommuner p.g.a. höga kostnader per invånare för äldreomsorg, sjukvård och skolor. Med en minskad och äldre befolkning, kombinerat med gleshet så ökar kommunernas kostnader stadigt. Det är just de långa avstånden som spelar roll för kommunernas och regionernas möjligheter att hålla dessa kostnader nere.

Medan stora delar av Norrland levererar naturtillgångar i form av skog, mineraler, vattenkraft, vindkraft m.m. så kommer väldigt lite tillbaka.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet utvecklar ”landsbygds”-politiken så att den tar hänsyn till verkliga förhållanden i landet och inte bara använder Stad/Land som definitioner.

att Vänsterpartiet tillåter sig att använda begreppet GLESBYGD då det är en rimligare beskrivning av stora delar av vårt avlånga land.

A34 Enskild Utrett och klart?

Undertecknad lämnade till kongressen 2016 en motion om att avskaffa det odemokratiska systemet med A och B aktier.

Svaret från partistyrelsen var då, att frågan behövde utredas innan man tog ställning. Jag hoppas att denna utredning nu genomförts även om resultatet hittills lyst med sin frånvaro.

Dock inger ju förslaget till partiprogram vissa förhoppningar i kapitlet ”Gemensamt ägande och ekonomisk demokrati”.

Här kan man ju läsa: ”Genom pensionsfonderna äger svenska folket en betydande del av börsbolagen. Detta kapital ska användas för att motverka spekulatör, utveckla näringslivet och stärka de arbetandes ställning, såväl på ett samhällsligt plan som i de enskilda företagen.”

Vad som behövs för att detta skall fungera fullt ut är dock att principen ”en aktie = en röst” skall gälla, precis som vi har ”en person/en röst” i våra demokratiska val.

Det är inte rimligt att man med 8% av kapitalet i en koncern, kan kontrollera 80% av rösterna. Och det motverkar ju folkets inflytande genom bl.a pensionsfonderna. Ett inflytande som inte står i proportion till placerat kapital.

Jag föreslår därför

att kongressen beslutar att partiet kraftfullt och skyndsamt skall verka för avskaffandet av systemet med A och B aktier och kraftfullt driver frågan i Sveriges riksdag och EU.

Ove Nordström, Götene.

A35 Kungsholmen, Birka-Vasa mfl Bättre stöd för demokratiskt företagande

Det är hög tid för vänstern i Sverige att sätta ekonomisk demokrati på agendan. Med ekonomisk demokrati kan man mena flera saker, men låt oss här koncentrera oss på personalkontrollerat företagande. Sådana demokratiska företag kan ha olika driftsformer - aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, etc. Det viktiga är att de anställda har makten. I Sverige är dock den här sortens företag relativt få, jämfört med i många andra länder som exempelvis Spanien, Frankrike, Italien, USA och England.

Så här skriver Jämlikhetsfonden på sin hemsida: ”Vi får genom val till riksdag, kommun och landsting vart fjärde år ta ställning till svåra frågor som gäller sjukvård, utbildning,

skatter och utrikespolitik. Men på den arbetsplats där vi tillbringar åtta timmar om dagen och där vi har unika kunskaper har vi ofta liten eller ingen makt alls. Hur ändrar vi på det?" Som framhålls av många, bland andra Richard Wilkenson och Kate Pickett i deras senaste bok *The Inner Level* (uppföljaren till *The Spirit Level*), behövs demokratiskt företagande inte bara för att skapa ett mer hållbart och jämlikt samhälle, utan också för att motverka den ökande utbrändheten orsakad av dåliga arbetsförhållanden.

Vi tycker Vänsterpartiet ska göra demokratiskt företagande till en av våra profilfrågor. Vi bör generellt stödja den idéburna sektorn.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet ska studera förhållandena i länder med bättre stöd för demokratiskt företagande för att få inspiration och bra underlag för vår politik.

att Vänsterpartiet ska föreslå reformer som gör det lättare för anställda att ta över ägandet av företag vid generationsskiftet eller vid hot om nedläggning, bl.a. genom att se över aktiebolagslagen. Detta är speciellt viktigt för att stödja fortsatt drift av småföretag i landsorten och glesbygden, där näringslivet alltmer utarmas.

att Vänsterpartiet ska undersöka om det behövs, och i så fall föreslå speciella associationsformer för demokratiskt företagande, som exempelvis kooperativa modeller för delningsekonomin.

att Vänsterpartiet ska undersöka om det behövs, och i så fall föreslå anpassningar av socialförsäkringssystemet för demokratiskt företagande.

att Vänsterpartiet ska föreslå ändringar av skatteregler, och regler för offentlig upphandling, så att demokratiska företag gynnas, som är fallet i flera andra länder.

att Vänsterpartiet ska agera för att skapa finansiella stödstrukturer för demokratiskt företagande (exempelvis via kreditgarantifonder eller en statlig bank).

att Vänsterpartiet ska stödja kooperativ samverkan i Sverige.

att Vänsterpartiet ska bedriva aktiv opinionsbildning för demokratiskt företagande, och visa hur det gynnar inte bara demokratin utan också ger ett jämlikare, sundare och mer hållbart samhälle.

att Vänsterpartiet ska arbeta för och lägga fram förslag för att stimulera forskning och idéutveckling om demokratiskt företagande.

*Niklas Vanhainen, Hammarby-Skarpnäck, Thea Holmlund, Liljeholmen-Hägersten.
Charlotte Lilja Pittuco, Vita Bergen, Fabio Pittuco, Vita Bergen*

A36 Enskild

Lagstifta om solceller på alla kommunala fastigheter

Solenergi är en av de mest renaste energiformer som existerar. Dagligen strålar solen ut ca 120 000 terrawatt energi som landar på jorden. Helt gratis och helt utan någon större ansträngning. Att inte ta tillvara denna energi är ett ofantligt slöseri, inte minst i klimatkrisisens tider där all förnyelsebar energi är guld värd.

Idag finns ingen lag som tvingar Sveriges 290 kommuner att ha solpaneler på samtliga fastigheter. Det är både dumt och korkat att missa denna chans att bli kvitt den fossila energin i elproduktionen. Att lagstifta är med andra ord en viktig investering i kommande generationers framtid.

Vid sidan av lagstiftningen ska ett statligt solcellsbidrag införas för att underlätta för ekonomiskt svagare kommuner att genomföra denna juridiska satsning. I det långa loppet kommer omställningen bli en vinst för samhället och för miljön.

Jag yrkar därför

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att lagstifta om solceller på alla kommunala fastigheter.

att ett ekonomiskt bidrag ska tillföras för att underlätta för kommunerna att lagstiftningen genomförs.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A37 Uppsala län

Dubbla stödet – stärk demokratin

Enligt Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU) står svensk ungdomsrörelse inför stora utmaningar. Tuffare lagar som ställer större krav på hantering av personuppgifter, höjda priser och ökad utsatthet har gjort svensk ungdomsrörelse mer utsatt. Samtidigt fortsätter unga aktivister vara de som organiserar motstånd mot nazister, genomföra aktioner mot kol- och oljelobbyn samt lyfta överlevare av sexualiserat våld. Ungdomsrörelsen är en palett av engagemang som stärker Sverige, och borgar för en grön antirasistisk värld. Att svenska staten inte möter upp det här, och denna livsviktiga rörelse, med ett höjt statsstöd håller inte. Att stödet i reella termer sjunkit de senaste femton åren är under all kritik.

Dagens ungdomsgeneration är en av de mest politiska generationerna på över 50 år. Det vanligaste sättet för unga att identifiera sig som är feminist och miljövän, och intresset för politiken har fördubblats. En stor av den här energin går in i ungdomsrörelse – en plantskola för demokrati och en bärare av röster för en humanare värld. Det engagerade barn och ungdomar som organiserat aktioner mot flyktingutvisningar, expansion av kolgruvor i Tyskland, nedläggningen av skolor i landsbygden och för att uppmärksamma det sexualiserade våldet. Dessa aktivister är inte bara demokratibärare, de skapar ett bättre samhälle.

Samtidigt ställs stora krav från staten på dem. Krav rörande personuppgifter, redovisning och liknande. För att möta kraven samtidigt som man organiserar fler krävs det pengar. Många ungdomsorganisationer, inte minst de som organiserar minoriteter, HBTQ-personer och feminister, vittnar också om ökat hot och hat. De behöver resurser för väktare och skydd.

Ofta har staten tagit på sig att stödja ungdomsrörelsen genom statsstödet som Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (tidigare Ungdomsstyrelsen). Pengarna har gått till att möta statens krav på civilsamhällesorganisationer, ge fler möjlighet att organisera sig för sin fritid och en bättre värld samt lära ut demokrati. Enligt LSU behövs dock mer än fördubblas om stödet ska vara på samma nivåer som det var 2006. Kraven, hoten och ansvaret har alltså ökat på svensk ungdomsrörelse medan pengarna har legat still. Som socialister och feminister måste vi se vårt ansvar som parlamentarisk kraft att skapa arenor överallt för radikalt engagemang. När Fältbiologerna får pengar för att kunna delta i aktioner mot kolgruvor i Tyskland är det bra. När Judiska ungdomsförbundet får pengar för att ta kamp mot nazismen är det bra. När vårt eget ungdomsförbund Ung Vänster får pengar för att organisera feministiskt självförsvar är det bra. Därför måste vi ta ställning för att dubbla stödet till svensk ungdomsrörelse. Det kommer inte bara stärka vår demokrati – det kommer stärka kampen för klimatet och solidaritet och mot rasism och fascism!

Vi föreslår

Att Vänsterpartiet tar ställning för ett fördubblat statsstöd till ungdomsrörelsen.

A38 Enskild

Landsbygden avfolkas. Underlaget för de samhälleliga och kommersiella verksamheterna minskar och påskyndar avfolkningen. Landsbygden avfolkas inte därför att folk vantrivs och föredrar livet i städerna utan därför att människorna gör rationella val. Finns inga jobb, butiker, bensinstationer, skolor, bibliotek, vårdcentraler eller kommunikationer flyttar folk dit där sådant finns. Hela Sverige ska leva är ett politiskt mantra alla partier upprepar om och om igen. Sporadiska politiska insatser görs med olika stöd och bidrag för att bryta utvecklingen. Men systematiska, konsekventa och permanenta insatser för att skapa bättre förutsättningar för att vända avvecklingen uteblir. Enstaka insatser här och där gör enbart marginell nytta också därför att de uppfattas som halvhjärtade utan ett strukturellt och målmedvetet politiskt syfte och engagemang. En permanent lägre landsbygdsoms skulle skapa förutsättningar för bättre ekonomiska förutsättningar för kommersiella, sociala och allmännyttiga verksamheter och arbetstillfällen på landsbygden. En lägre landsbygdsoms kunde också skapa förutsättningar för att dagens otillräckliga insatser kunde bli framgångsrika och göra skillnad i vardagen för de som vill bo kvar eller flytta ut till landsbygden. Ett lämpligt ställe för ett sådant prov vore Gotland som är ett geografiskt avgränsat område, med en överdriven koncentration till Visby där hälften av öns befolkning lever och flertalet av arbetstillfällena finns samtidigt som övriga delar avfolkas och arbetstillfällena försvinner.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet verkar för att utreda förslaget, (exempelvis genom Riksdagens utredningstjänst) för att genomföra ett tidsbegränsat försök på exempelvis Gotland.

Tjatte Hedlund, Malmö

A39 Enskild

Inför ett förbud mot kommersiell spelreklam

Varje år lägger spelbolagen stora summor på att folk ska spela. Marknadsföringen är aggressiv med löften om stora vinster med få insatser. Tyvärr är det många svenskar som har problem med sitt spelande eller kommer få det i takt med spelbolagens ambitioner att växa. Spelmissbruket är ett folkhälsoproblem och dessutom ett problem som oftast sker i det fördolda.

1993 fattade riksdagen beslutet att införa den så kallade tobakslagen som bland annat förbjöd kommersiell annonsering av tobaksvaror. Orsaken var att minska rökningens skadliga hälsoeffekter och förebygga bruk av fler framtida rökare. Nu är tiden mogen att överföra den idén till spelrelaterad reklam och minimera mängden tragedier som ett spelmissbruk för med sig.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att förbjuda kommersiell annonsering för spel i radio, tv och tryckt skrift.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A40 Uppsala län

Ungdomsmottagningar i hela landet

I Sverige finns det idag finns det minst ett bibliotek och ett systembolag i varje kommun. Däremot finns det inte en ungdomsmottagning, eller ett standardiserat uppdrag för vad de ska erbjuda. För vissa ungdomar måste man åka över en timme enkel resa för att kunna testa sig för klamydia, få rådgivning om sex eller prata om ätstörningar och våld hem i hemmet. I en tid när psykisk ohälsa ökar bland unga, välfärden går på knäna och sviker Sveriges medborgare, samt 1% av alla 11-åringar uppger att de haft sexuella relationer måste det ses som ett misslyckande.

Enligt en rapport från Arena Akademin skulle det kosta under en miljard kronor att ge varje kommun i kärnuppdrag att driva ungdomsmottagningar. Det inkluderar en grundbemanning med läkare, kurator och barnmorska, samt en rörlig peng för hur många unga som bor i kommunen och ett särskilt stöd till landsbygds- och glesbygdskommuner för mobila lösningar. I uppdraget, enligt rapporten, skulle ungdomsmottagningarna arbeta med ungas sexuella- och reproduktiva hälsa, hedersrelaterad problematik, ungas psykiska hälsa och HBTQ-ungdomars välmående. En sådan satsning skulle det bli en av de mest expansiva utbyggnationerna av svensk välfärd sedan 70-talet.

Sverige behöver inte bara en satsning på välfärden. Vi behöver en utbyggnad. Sveriges medborgare, vuxna så väl som unga, måste se att välfärden byggs ut i deras hem. Att sats på barn och unga, i synnerhet HBTQ och de som befinner sig i hedersproblematik vilket ungdomsmottagningar gör, skulle möjliggöra det. Det blir en välfärdscomeback, som stärker hela landet!

Vi föreslår

Att Vänsterpartiet tar ställning för att kommuner ska få i uppdrag att bedriva ungdomsmottagningar.

A41 Botkyrka

Sverige bör starta upp en statlig tillverkning av vaccin

Ett allt varmare klimat kommer enligt epidemiologer och klimatforskare att öka risken för globala epidemier, s.k. pandemier, orsakade av nya virus som blir stora hälsoproblem. Bara en bråkdel av alla virus i naturen är kända. WHO har beredskap för ”disease X”, d.v.s. när någon av alla okända blir sjukdomsframkallande. Man har i nuläget listat ett tiotal infektionssjukdomar som utgör aktuella och potentiella hot mot befolkningarna. Senast i raden av sjukdomsframkallande virus är Corona, (2019-nCoV). Före detta har WHO under de senaste tio åren utlyst globalt nödläge för influensavirus (2009), ebolavirus (2013–16 och 2019), polio (2014) och zikavirus (2016). Forskarna befarar vidare att när isar och permafrosten smälter släpps bakterier och virus lös och kan utgöra allvarliga hot mot liv och hälsa. T.ex. dödades 2016 en ung pojke och flera skadades när de smittats av anthraxbakterier som släpptes ut när smältande permafrost frilade en smittad ren som dött flera årtionden tidigare. Flera mikroorganismer från förhistorisk tid har i laboriemiljö återuppväckts. Forskarna menar att vårt immunsystem idag är chanslöst mot liknande gamla sjukdomsframkallande mikroorganismer. Klimatforskarna befarar att infektionssjukdomar, t.ex. gula febern, zikavirus, denguefeber p.g.a. varmare klimat kan drabba nordligare liggande länder. Nyligen rapporterades om att smittförande fästingar nu återfunnits i hela landet. Orsaken är varmare klimat. Uppvärmningen går fortare längre norrut. Sverige har haft egen vaccintillverkning, i SBL:s (Sveriges bakteriologiska laboratorium) i regi via SBL Vaccin AB. SBL lades ned 1993 på initiativ av dåvarande statsrådet, socialministern Bo Könberg (Fp), sannolikt i vågorna av ”köp- och sälj” inom sjukvården och den borgerliga regeringens motvilja gentemot statligt ägande. Chefen för SBL, Lars-Olof Kallings under perioden 1982–1990 har bestämt uttryckt att han ansåg beslutet felaktigt. Kallings, professor i virologi, har tjänstgjort inom WHO och var under en period FN:s särskilda sändebud kring HIV/AIDS.

Inköp av vacciner från multinationella läkemedelsföretag kostar årligen hundratals miljoner kronor. Vi har ingen direkt insyn i de studier, med biverkningsfrekvens eller prissättning som föregår lanseringen. T.ex. drabbades 150 personer i Sverige av narkolepsi efter massvaccineringen mot svininfluensa 2009. Det finns all anledning att arbeta vidare på det traditionellt bra samarbete som finns och som funnits mellan den direkta vården och forskningen för att utveckla en inhemsk vaccinproduktion. Inte minst för patientsäkerhetens skull.

I en artikel i DN 1 feb. 2020 skriver 17 infektionsläkare och virologer:

”En prioriterad satsning på virusinfektioner har aldrig gjorts i dessa sammanhang. En samlad svensk forskarinsats med stöd från offentliga och privata medel, och med denna infrastruktur i ryggen, skulle förändra världen. Vi förordar därför ett riktat svenskt program för att stödja inhemsk virusforskning med målet att utveckla nya antivirala läkemedel och nya vacciner mot inhemska och globala virusinfektioner.”

Nuvarande ordning, där tillgång till antivirala läkemedel/vacciner, samt prissättning helt ligger i händerna på multinationella företag håller inte i en värld, där de som kommer att drabbas värst av klimatkatastrofer också är de som inte kommer att ha råd med livsviktiga läkemedel. Redan idag är det ett faktum att sjuka på många håll i världen inte har råd att köpa dessa läkemedel. Solidariteten är ett viktigt skäl till en vaccintillverkning under samhällelig kontroll.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet driver frågan i riksdagen om att Sverige startar upp egen vaccintillverkning under statligt huvudmannaskap.

A42 Enskild **Anhöriga och suicidprevention**

Den psykiska ohälsan ökar i samhället. Särskilt bland unga finns idag många som lider av depressioner och dylikt. Tyvärr sker det allt för ofta att personer till sist begår självmord. Gällande unga kan detta ibland hända i hemmet hos deras familj. Föräldrar förstår ibland inte hur allvarligt det är eller vad de kan göra för att hjälpa deras barn. Inte förrän det är försent.

Det finns många exempel där just föräldrar inte fått information om hur allvarligt läget är trots att deras barn bor hemma. Ja, deras barn är över 18 år men det är fortfarande deras barn som bor hemma! Föräldrarna kan vara nyckel till att rädda unga från att bli ett offer för den psykiska ohälsan. Därför måste Vänsterpartiet agera för en förändring som möjliggör för anhöriga att få information om nära som tyngs av suicidtankar.

Den närmare utformningen och vilka anhöriga som ska inkluderas samt hur bedömningen ska göras är frågor som behöver svar. Innan det kan säkerställas att en reform i motionens anda krävs givetvis noggrann utredning och många överväganden. Dock måste Vänsterpartiet agera för att rädda maximalt antal liv.

Det finns också en möjlig konflikt med rätten till privatliv och personlig integritet men dessa intressen måste få ge vika för bokstavligen livsviktiga insatser. Allt som kan rädda en person från döden bör göras. Inga familjer ska slitas sönder av ett barns död. Ingen förälder ska komma hem till ett lik, en kall och hård massa som tidigare var deras underbara barn.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

att Vänsterpartiet ska verka för att professionella inom vård ska tillåtas, när de bedömer det som lämpligt, informera anhöriga som sammanbor med eller har andra särskilt starka

band till en person som lider en suicidrisk.

Artemis Lumarker, Uppsala

A43 Enskild

Utred frågan om dödshjälp

Människor lever inte bara längre utan dör också längre vårt land (och i liknande ekomiskt och socialt utvecklade länder). Detta har kommit att innebära att vården inte alltid strävar att i varje skede förlänga våra liv (vårt döende). Patienten har fått en rätt att motsätta sig vidare vård, också tillförsel av näring och vätska. Hon har rätt till adekvat symtomlindring där sådan kan ges. Men ska hon också ha rätt att avsluta sitt liv, då döendet inte längre känns meningsfullt. En rörelse till stöd för att patienten ska ha rätt att bestämma över sin död drar över världen och saken diskuteras nu också på allvar i vårt land. Olika partier har tagit ställning för att saken bör utredas.

I november 2019 dömdes en 62-årig man för mord på sin hustru, som i livets slutskede hade sådana smärtor att hon inte orkade längre. Hans fru hade under lång tid bett om hjälp att få sitt liv avslutat då hon led av för höga smärtor. Att då som anhörig stå inför valet att se sin älskade lida, eller att göra det den anhöriga ber om, att avsluta livet, för att sedan avtjäna ett fängelsestraff, är inte något man i Sverige idag ska behöva utsättas för. Det om något är oetiskt när det faller i privatpersoners händer.

Med detta som bakgrund föreslår vi

att Vänsterpartiet ska understödja kravet på en förutsättningslös utredning av frågan om dödshjälp. Utredningen bör inkludera både sådant som läkarassistens vid suicid (som götas i flera stater i USA liksom i Nederländerna, Belgien och Kanada) och direkt hjälp från läkare att avsluta livet (som kan ske i t.ex. i Nederländerna, Belgien och Kanada). Såväl fördelar som eventuella nackdelar med en legalisering av dödshjälp bör belysas inför ett riksdagsbeslut i frågan.

Veronica Stiernborg, Kista, Torbjörn Tännsjö, Vita Bergen, Gino Ojeda Skoglöf, Kista, Jens Holm, Enskede, Kevin Thompson, Kista

A44 Enskild

Rätt till aktiv dödshjälp

Idag kan människor tvingas genomlida en fruktansvärd tid som erbjuder lite, om ens någon form av lycka. Istället för detta lidande borde personer själva få välja att avsluta sin livshistoria på ett värdigt sätt som skänker dem mer lycka. Vänsterpartiet borde stödja att aktiv dödshjälp tillåts i Sverige för minimerandet av lidande och maximerandet av lycka.

Givetvis ska något som är slutgiltigt definitivt som dödshjälp underkastas hårda restriktioner och vara något som erbjuds som ett sista alternativ då det står alldeles klart att allt annat är ett förlängande av lidande. Lagförslag kan inspireras av andra länder som idag tillåter aktiv dödshjälp och ta efter de fungerande systemen samtidigt som det går att lära

sig av misstag som begåtts. För inget system är vattentätt men det går alltid att skapa bättre ordningar. Idag tillåts mycket lidande utan att lidande erbjuds ett enda befriande alternativ. Av denna anledning borde svårt sjuka där det med säkerhet kan konstateras att alternativen är uttömda ges möjligheten att få sätta punkt.

Genom att tillåta aktiv dödshjälp kan anhöriga ta farväl och minnas leende släktingar. Genom att tillåta aktiv dödshjälp slipper någon en obestämd tid av lidande. Genom att tillåta aktiv dödshjälp kan vi minska lidandet och ge goda möjligheter för personer att göra sina egna val.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

att Vänsterpartiet ska verka för att aktiv dödshjälp under starka restriktioner ska tillåtas i Sverige.

Artemis Lumarker, Uppsala

A45 Enskild

Rätten till sin egen död – en mänsklig rättighet

En dag ska vi alla dö- men alla andra dagar ska vi leva. Ändå funderar nog väldigt många på hur den sista resan ska te sig. Vi oroar oss och vill inte lida. Vissa av oss har starka religiösa föreställningar medan andra är extremt rationella. Olika undersökningar visar att en mycket stor majoritet bland oss svenskar själva vill kunna råda och bestämma även över hur och när livet ska sluta. Så är det inte idag.

Att alla vi människor genomgår en sista fas i livet som slutar med dödens inträde vet vi helt säkert. Det är ett faktum som inte går att göra mycket åt. Tidpunkten för vår död och sättet vi dör på och på vilket sätt kan dock påverkas, åtminstone för det stora flertal av oss som dör en mer långsam död.

Möjligheten finns idag att med medicinsk behandling och teknologi uppehålla obotligt sjuka människors liv mycket länge vilket ibland kan vara önskvärt, samtidigt som det också skulle vara möjligt att tillmötesgå patienter som faktiskt själva begär hjälp med att påskynda döden.

Att underlåta att sätta in livsförlängande behandlingar eller att avbryta påbörjade behandlingar kan redan göras i Sverige idag, vilket brukar uttryckas som att passiv dödshjälp är tillåten. Det är också i vissa fall tillåtet att ge patienter smärtlindring i så höga doser att döden påskyndas, så länge syftet inte är att döda utan att smärtlindra. Vad som dock fortfarande inte är tillåtet är att hjälpa en patient som själv anser att livet nått sitt slut, genom att till exempel ge en överdos sömnmedel. Vissa sjukdomar och tillstånd är obotliga och plågsamma. Det vet de flesta. Att sluta dricka och äta är ett inte helt ovanligt sätt att påskynda döden – men är det ett värdigt sätt att avsluta livet på?

Ca 80 % av Sveriges befolkning anger i olika undersökningar att man tycker att det är rimligt att själv kunna välja och bestämma när man vill avsluta livet i vissa situationer och under vissa förutsättningar. I Schweiz, Belgien, Kanada och Nederländerna samt vissa

delstater i USA t ex Oregon har man gått längre och ser dödshjälp som något den individ som önskar ska kunna få. T ex kan den som lider av obotlig sjukdom som bedömts som sådan av två oberoende läkare ges möjlighet att avsluta livet genom eget, personligt beslut, givet att man anses vara vid sina sinnens fulla bruk. Jag, och många med mig, skulle uppleva det som en trygghet att veta att om lidandet i livets slutskede blir outhärdligt så finns den möjligheten och rätten även i Sverige – även om den idag sällan utnyttjas även i de länder där den finns. Bara vetskapen ger en viss trygghet att även beslutet om livets avslut kan ligga hos en själv. Att inte våga låta individen fatta beslut orsakar sannolikt onödigt lidande och ångest hos både den enskilde och anhöriga.

Att som individ själv kunna och få bestämma över sitt eget liv i slutskedet borde ses som en rättighet och en nåd. Att inte göra något utan att istället passivt se på när en människa lider anses tillåtet. Inget politiskt parti har ännu vågat säga att dödshjälp i vissa situationer, där palliativ vård visat sig vara otillräcklig. Det handlar om frivillig, självvald dödshjälp. Ofta ligger djupt religiösa föreställningar bakom motståndet att själv få fatta beslut om när livet är över – att det räcker nu.

Frågan är inte enkel, men med tanke på det lidande som många förknippar med döden borde även Sverige ha modet att låta individen själv bestämma och råda över både liv och död.

Med de erfarenheter som nu finns så kan man väga fördelar mot nackdelar och fördelarna väger betydligt tyngre än riskerna. Risker som under alla omständigheter måste beaktas i ett regelverk.

Frågan lever politiskt även i Sverige och Liberalerna röstade senast ja till att en utredning om aktiv dödshjälp. Det handlar om frivillig, självvald dödshjälp för människor där palliativ vård visat sig vara otillräcklig.

Det är nu dags att i vissa väl definierade situationer acceptera och respektera individens önskan att även få välja att avsluta livet som en mänsklig rättighet på samma sätt som att rädda liv ska vara det.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet på sin kongress 2020 säger att tiden är mogen att säga ja till en utredning om frivillig, självvald dödshjälp, där palliativ vård visat sig vara otillräcklig.

Staffan Norberg, Södertälje, Lasse Jansson, Södertälje, Maria Ahumada, Södertälje, Mikael Olsson, Södertälje, Solveig Hell, Södertälje

A46 Enskild

Stoppa och förbjud socialförvaltningars placeringar av unga samt vuxna på hvb-hem, familjehem

Väsby socialförvaltning satsar på öppenvård på hemmaplan. Genom att stoppa tvångsplaceringar sparar man mycket pengar också.

Vi (i organisationen Front-2016) har sett många exempel på folk inom psykiatrin som blir placerade långt ute på landsbygden, trots att de har egen lägenhet och klarar sig själva. Om man inte har eget ska kommunen ordna en bostad i hem-kommunen! Eller att man får bo hos sina föräldrar. Det är fel att tro att man stoppar kriminella, missbrukande unga/vuxna genom att placera dem på behandlingshem. Tvärtom kan man bli mer fast i det på behandlingshemmet. Och många rymmer! Enda vägen ut är att få bo där man själv vill. Dessutom är det flera som tar livet av sig på dessa HVB-hem. Stoppa denna industri.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ska verka för att stoppa och förbjuda socialförvaltningars placeringar av unga samt vuxna på hvb-hem, familjehem.

Annika el Mourabit Olsson, Upplands Väsby

A47 Tensta-Rinkeby-Spånga

Tydlig märkning på alkoholförpackningar som visar hur mycket alkohol de innehåller

Idag märks alla alkoholförpackningar med alkoholstyrkan på innehållet uttryckt i volymprocent. För att få veta hur mycket alkohol jag faktiskt dricker behöver jag själv räkna ut detta medelst procenträkning. Dricker jag till exempel fyra cl sprit med 40% i alkoholhalt får jag i mig 1,6 cl ren alkohol och dricker jag 50 cl öl med 5,6% i alkoholhalt får jag i mig 2,6 cl alkohol.

Olyckligtvis minskar förmågan till procenträkning hos de flesta personer i samma takt som alkoholen konsumeras, så efter ett par öl kan det vara svårt att hålla reda på hur mycket alkohol man dricker. Det är också så att märkningen med volymprocent gör att drycker med lägre alkoholhalt upplevs som mindre hälsovådliga och därför ett mindre folkhälsoproblem än drycker med hög alkoholhalt. Det enda som är relevant är hur mycket alkohol som faktiskt konsumeras.

Från högerhåll ser man idag hur det återigen kommer förslag om att göra vin och öl tillgänglig för försäljning i dagligvaruhandel, medan Systembolaget skulle behålla monopolet på sprit. I skrivande stund (februari 2020) går det att på Systembolaget köpa en box med 3 liter vin med en alkoholhalt på 13,5 % (40,5 cl alkohol) för 189 kr, 6 liter starköl med en alkoholhalt på 7,2% (43,2 cl alkohol) för 166:80 kr medan den billigaste vodkan kostar 199 kr för 70 cl med 37,5% i alkoholhalt (26,3 cl alkohol).

I exemplet ovan är centiliterpriset på alkohol för ölen 3:86 kr, för vinet 4:67 kr samt för spriten 7:57 kr och då har jag inte ens letat rätt på de allra billigaste märkena på öl och vin. Det är alltså nästan dubbelt så dyrt att dricka sig berusad på sprit som på öl. Personer som berusningsdricker är ofta mycket prisedvetna och i sammanhanget är det definitivt inte spriten som utgör den största folkhälsorisen.

En märkning på alla alkoholförpackningar som visar exakt hur många cl alkohol de in-

nehåller skulle dels göra det lättare för alkoholkonsumenter att hålla reda på sitt alkoholintag samt hjälpa till att råda bot på vanföreställningar om att öl och vin skulle vara mindre dåliga för folkhälsan än sprit.

Därför föreslår vi

att Vänsterpartiet verkar för att genomdriva en lagstiftning om att alla alkoholförpackningar ska vara märkta så de tydligt visar den volym alkohol som de innehåller.

A48 Enskild

Inför differentierad alkoholskatt för småbryggerier

Vänsterpartiets mål är full sysselsättning. Jobb skapas när innovationer och nytänkande omsätts i nya produkter och tjänster. Partiets politik för små- och medelstora företag handlar om att skapa långsiktighet och goda förutsättningar för tillväxt. Enligt en ny rapport från Föreningen Sveriges Oberoende Småbryggerier har antalet småbryggerier i Sverige tiofaldigats sedan 2009 men bryggerierna förblir små eller växer långsamt. Konkurrensen från utlandet och från de största svenska bryggerierna är stenhård och allt fler småbryggerier lägger ned sin verksamhet.

Småbryggerier är uteslutande småföretag och Sveriges fyra största småbryggerier har mellan 10 och 20 anställda. Småbryggerierna är väl spridda i Sverige och finns många gånger i små orter eller i glesbygd. För att stötta småbryggerier har EU ett undantag som ger dem en möjlighet att betala lägre alkoholskatt, artikel 4 i EU:s Direktiv 92/83/EEC om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker. Alla EU-länder och Norge använder sig av detta undantag förutom Sverige och Italien.

Organisationen Brewers of Europe har gjort beräkningar som visar att ett jobb i branschen skapar fler än tio andra hos till exempel underleverantörer och i servicebranschen. Det finns även internationella siffror från bryggerinäringen som visar på ännu större positiva sysselsättningseffekter när pubar och restauranger räknas in. I Sverige skapades 700 nya jobb inom bryggerinäringen mellan 2014–2017. De inbringade totalt 63 miljoner kronor i skatteintäkter. Om Sverige haft samma konkurrensvillkor som övriga Europa hade de offentliga intäkterna kunnat bli 630 miljoner kronor, förutsatt att tio nya arbeten skapades under samma period.

Småbryggerierna själva menar att en lägre skatt främst läggs på investeringar i utrustning och personal. Förslaget är således ett riktat stöd till småföretag i glesbygd och ett stöd till småföretag som vill öka sin export genom att anställa fler. En gemensam och solidarisk sektor, grundad på principen ”av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov”, utjämnar klass- och könsskillnader.

Jag yrkar att Vänsterpartiet börjar arbeta för att även Sverige inför EU:s direktiv för att stödja de små bryggeriernas tillväxt- och exportmöjligheter. Förslaget kostar 53 miljoner kronor eller 3,5 promille av de totala punktskatteintäkterna från alkohol.

Jakob Thomsgård, Malmö

A49 Halmstad

Legalisering av cannabis för medicinskt och rekreationellt bruk

I flera år har den otillåtna användningen av cannabis ökat i vårt samhälle. Drogen finns lättillgänglig i många miljöer och är något som efterfrågas av många, såväl i rekreationellt som medicinskt syfte. Samtidigt leder cannabisens kriminella status till annan brottslig verksamhet, ekonomisk och i värsta fall finansierar den våld. Polisen uppskattar att 500 miljoner kronor om året går till kriminella gäng genom cannabisförsäljning.

Eftersom innehållet inte kvalitetssäkras utsätts dessutom brukare för en betydlig risk för att exponeras andra, ibland livshotande, substanser i den gatusålda cannabisen. Människor exploateras och hotas vid smuggling av cannabis.

Många studier visar att cannabis inte är skadligare för personers hälsa än alkohol och tobak – två droger som är betydligt vanligare och skördar många människoliv årligen, men som är tämligen normaliserade i vårt samhälle.

För att få ordning på den ökade efterfrågan på cannabis bör Vänsterpartiet ställa sig bakom användningen av drogen för medicinskt och rekreationellt bruk i reglerade former. För att kvalitetssäkra innehållet, reglera dess skadeverkningar och minska cannabisens roll i att finansiera kriminella gäng samt generera skatteintäkter kan drogen regleras till exempel inom ramen för Systembolagets uppdrag.

Det skulle minska ekonomisk brottslighet, exploatering av människor för smuggling och de svarta pengarna som finansierar kriminella gäng. Dessutom blir det betydligt säkrare för brukare av drogen eftersom innehållet kvalitetssäkras. Om inte en kontrollerad legalisering görs kommer de kriminella gängens finansiering genom cannabis fortsätta att öka, och många människor utsätts för onödiga risker. Konsumtionen kommer att öka, inte minska, oavsett om drogen legaliseras eller inte. Det är bättre att ta kommando över situationen, än att låta den spåra ur okontrollerat.

Därför föreslås kongressen besluta

att Vänsterpartiet ska verka för en legalisering av cannabis för medicinskt bruk.

att Vänsterpartiet ska verka för en legalisering av cannabis för rekreationellt bruk.

Andra att-satsen om rekreationellt bruk avsågs på medlemsmöte. Den föreslås alltså av enskild medlem, Daniel Nilsson Brodén.

A50 Enskild

Legalisera cannabis med statligt monopol

Opinionen för legalisering av cannabis har de senaste åren ökat. Cannabis har legaliserats i flera stater i USA, men även i Kanada och Uruguay. Flera av våra syskonpartier i GUE/NGL är för en legalisering av cannabis och marijuana. En av våra viktigaste målgrupper, unga progressiva, är generellt för en legalisering av cannabis. Vänsterpartiet bör vara det första riksdagspartiet som står för en legalisering av cannabis.

Vi ser att gängkriminella finansierar sig på stor del av att sälja marijuana och en avkriminalisering som vi idag står för är idag inte tillräckligt för att stoppa gängens finansiering. För att även kunna stoppa en stor del av gängens inkomster måste vi ha statligt Gräsbolag som Systembolaget för alkohol. Staten bör ha monopol på att sälja cannabis för rekreationsbruk. Såklart är det även viktigt att skolan, sjukvården och alla andra berörda sektorer ska få utbildning till att hantera cannabis. På sikt ska cannabis även kunna gå att köpa på krogen och så kallade "coffee shops". Vi bör även vara för en legalisering av medicinsk marijuana.

Jag yrkar

att Vänsterpartiet ska lägga fram en plan för en legalisering av cannabis före valet 2022.

att Vänsterpartiet ska vara för en legalisering av cannabis som säljs i ett statligt monopol.

att Vänsterpartiet ska vara för en legalisering av medicinsk marijuana.

Alexander Carvajal, Hässelby-Vällingby

A51 Enskild

Utred Statligt monopol av legalisering av Cannabis

Idag är narkotika billigare än för 30 år sedan, tillgängligheten är högre, konsumtionen har gått upp och de kriminella gängerna har blivit våldsammare. Det här betyder att den politik vi har fört inte fungerat. Vi som växte upp med skolinformationen att om du tar ett bloss cannabis kommer du sluta som meth-missbrukare vet att så inte är fallet. Föreställningen att det endast är skånska reagge-artister som brukar är borta och idag är brukandet vanligt i samtliga samhällsgrupper och yrkesgrupper.

Legalisering av cannabis ett toppämne på den politiska agendan. På Senatorn Bernie Sanders hemsida tydliggörs det att Sanders vallöfte är att legalisera marijuana och ta bort tidigare straff för de om dömts för narkotikabrott som innehav av och brukande av marijuana.

I delstaten Colorado har den nya industrin skapat mängder av jobb, samtidigt som skatteinkomsterna av marijuana har gått till missbruksvården.

I Sverige är idag brukandet av cannabis något folk vågar prata om, förutom inom svensk politik. Där vänsterrörelsen i andra delar av världen tar upp frågan på den politiska dagordningen, tar svenska vänstern inte i ämnet med tång. Detta trots att det skulle bidra till finansiering av välfärd, istället för kriminella gäng.

Vi tycker det är bra att Vänsterpartiet är för en avkriminalisering av eget bruk. Men detta innebär fortfarande att personer som brukar cannabis (oftast) kommer att finansiera gängverksamhet eftersom det i majoriteten av fallen är dessa som står för försäljning och distribution.

Vi vill även påminna om att oavsett vad Beatrice Ask säger, har det fram till idag fortfar-

ande inte funnits ett enda fall där en person avlidit av cannabisbruk.

Med detta som bakgrund yrkar vi

att Vänsterpartiet verkar för en utredning av legalisering av cannabis.

att det i utredningen även behandlas frågan om statligt monopol i stil med Systembolaget-modellen.

att verka för att ta bort tidigare domar för personer som brukat cannabis, eller haft den mängd som anses som "eget bruk" på sig.

Veronica Stiernborg, Kista, Gino Ojeda Skoglöf, Kista

A52 Enskild

Förebyggande och framgångsrik behandling av psykisk ohälsa

Bakgrund: Under en tid i det förflutna har en förlossningsmetod funnits i Sverige som går ut på att ett nyfött barn sedan det fötts i ett rum befunnit sig i ett rum med buller och starkt ljus. Det påverkar ett barn negativt. Vidare att ett barn när det fötts hålls upp och ner och får en klatsch i baken. Det leder till en traumatisk förlossning för ett barn, som får de konsekvenser att en människa senare i livet blir sårbar för den minsta stress. Detta kan leda till att en människa kan tvingas uppsöka en psykolog för att behandla ett psykiskt lidande i form av starka ångestkänslor. Dock kan många av oss som lider psykiskt endast få samtalsterapi.

Jag yrkar

att det i Sverige införs en förlossningsmetod som går ut på att det är mörkt och tyst i rummet när ett barn föds. Vidare att ett barn läggs på moderns mage när det föds. Därefter när navelsträngen klippts av läggs i en balja med kroppstempererat vatten. Då erhåller en människa en formidabel styrka att möta senare trauman i livet.

att vidare bör det bli så att det i Sverige införs en lag som finns i Finland. Den går ut på att om du som psykipatient inte är nöjd med samtalsterapi kan staten delvis skjuta till pengar till psykodynamisk terapi som innebär känsloutlevelse så att du som patient kan erhålla insikter om hur en inneboende smärta driver dig till att göra okloka saker, dvs. ett utagerande. En insikt som kan leda till att du inte gör om ett tidigare misstag i fortsättningen.

Hans Kvinto, Hässelby-Vällingby

A53 Österåker

En ekonomiskt jämlik föräldrapenning

Ett barn blir oftast till genom ett aktivt ställningstagande av två personer, vanligtvis en kvinna och en man. Den fysiska delen av att göra barn tar slut för mannen efter samlaget, men för kvinnan är detta bara början.

Under en graviditet går kvinnan igenom en enorm omvandling av sin kropp och kan eller kommer att drabbas av fysisk smärta, illamående och kräkningar, foglossning, klåda, järnbrist, bristningar m.m.

Förutom de fysiska nackdelarna för kvinnan finns det tyvärr även ekonomiska sådana. Normen är fortfarande föräldrakonstellationen kvinna och man, där kvinnan har en lägre inkomst jämfört med mannen.

En kvinna som arbetar dagtid kommer behöva ta ledigt från sitt jobb för att göra besök hos barnmorska under graviditeten, mannen/partnern behöver inte närvara. På grund av alla fysiska nackdelar hos kvinnan är risken dessutom stor för sjukskrivningar med lägre lön än vanligt, mannens/partnerns lön påverkas inte.

Vid föräldraledighet uppkommer i dagens system även där ekonomiska bekymmer som i slutändan ofta drabbar kvinnan hårdare än mannen/partnern då det är vanligare att det är kvinnan som är hemma med barnet. Vi vill dock understryka att det finns andra föräldrakonstellationer där ojämlikheten på samma sätt drabbar den ena parten. Den fysiska belastningen för kvinnan som är direkta symptom av en graviditet är svår att fördela mellan parterna, men de ekonomiska nackdelarna går att göra någonting åt och bör göras då både mannen/partnern och kvinnan är ansvariga för en graviditet.

Exempel på hur ett nytt system skulle kunna fungera:

Mamman är sjukskriven från sitt arbete på grund av graviditet och får 80% av sin lön medan pappan/partnern fortsätter arbeta och vars lön uppgår oförändrat till 100%. Här fördelas 10 procentenheter från pappan/partnern till mamman.

Resultat: Kvinnans lön uppgår till 90% av sin månadsinkomst och mannens/partnerns lön uppgår till 90% av sin månadsinkomst samtidigt som totalinkomsten blir oförändrad.

Vi vill understryka att andemeningen i motionen är att uppmärksamma ojämlikheten i en föräldrakonstellation, oavsett hur den är uppbyggd, och som vi menar bör göras mer ekonomiskt jämlik.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet beslutar att Vänsterpartiet ska arbeta för att det tillsätts en utredning kring föräldrapenningen med syfte att göra systemet mer jämlikt. I samtliga fall då någon av föräldrarna drabbas av ekonomisk förlust relaterat till graviditet eller gemensamt barn, bör detta jämnfördelas med den andra förälderns bruttoinkomst inklusive arbetsgivaravgifter för att utjämna inkomster och även den pensions- och sjukpenninggrundande inkomsten.

A54 Halmstad **Basinkomst**

Universell basinkomst borde vara nästa steg i riktning mot ett socialistiskt samhälle.

Därför föreslås kongressen besluta

att partiet ska verka för att ett system med basinkomst inrättas i Sverige.

A55 Uppsala, Karlskoga mfl **Förbjud organiserad rasism**

Rasistiska och till och med öppet nazistiska organisationer flyttar fram sina positioner i Sverige. Vid flera tillfällen de senaste åren har det beviljats demonstrationstillstånd och istället har, absurt nog, olika demokratiska organisationer och intressegrupper tvingats flytta på sig eller till och med lägga ner sin verksamhet för att de inte har kunnat garanteras deras säkerhet.

Olika rasistiska organisationer genomför regelmässigt samlingar, aktioner och manifestationer med olika antidemokratiska och rasistiska budskap, ofta med inslag av våld riktat mot både Polis, motdemonstranter och förbipasserande personer. I vårt grannland Finland dog en person 2016 efter en sådan våldsyttning av en nazistisk organisation som på grund av det idag är förbjuden i Finland.

I flera kommuner kunde nazister öppet bedriva valkampanj 2018, något som negativt påverkade övriga partiers möjligheter att göra det. Polisen hade uppenbara svårigheter att garantera människors säkerhet och följderna av det är att flera nazister dömts för våldsamheter i samband med exempelvis det. Rättsväsendet har vid olika tillfällen misslyckats med försök att begränsa rasistiska organisationers möjlighet att offentlig sprida rasistiska budskap, en konsekvens av att lagstiftningen inte följt efter. Rasistiska organisationers verksamhet förbinder sig Sverige att motverka i enlighet med internationell lag. Sverige har över fyrtio år fått internationell kritik för att svenska staten inte lever upp till bestämmelserna i FN:s konvention om avskaffande av rasdiskriminering (CERD). Konventionen trädde i kraft i Sverige redan 1972 och förbinder svenska staten enligt internationell lag att förhindra rasismens spridning i offentligheten och att motverka rasistisk organisering. Svenska staten påstår att staten lever upp till konventionsbestämmelserna. Sett till dagens situation är det inte ett hållbart argument.

Enligt konventionens artikel 2.1 d) [skall varje] ”konventionsstat därför förbjuda och med alla lämpliga medel, däribland genom sådan lagstiftning som påkallas av omständigheterna, göra slut på rasdiskriminering som utövas av enskilda personer, grupper och organisationer.”

Vänsterpartiet måste ytterligare förstärka sitt arbete för att trygga ett öppet och demokratiskt Sverige.

Regeringsformen §2.24 andra stycket har den relevanta inskränkningen i föreningsfriheten för rasistiska organisationer. I regeringsformen står det att ”Föreningsfriheten får begränsas endast när det gäller sammanslutningar vilkas verksamhet är av militär eller liknande natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande” Lag (2010:1408). I förarbetet till lagen framkommer att lagen skall aktualiseras genom lagstiftning när situationen påkallar det.

Motionärerna menar att det behöver aktualiseras och göras genom lag för att ge rättsstaten relevanta verktyg att motverka rasistiska organisationers hot mot demokratin. Det skulle

även innebära att Sverige lever upp till konventionsbestämmelserna och att svenska staten på allvar verkar för att hindra rasismens spridning i offentligheten som staten är skyldig att göra.

Med anledning av ovanstående problembild har regeringen tillsatt en kommitté för att utreda möjligheterna till att Sverige ska förbjuda rasistiska organisationer. Vänsterpartiet bör ytterligare skärpa tonen för att visa att det är vi som tar hotet mot enskilda och mot demokratin på allvar och verkar för att förbjuda rasistiska organisationer.

Det är inte acceptabelt att rasistiska organisationer tillåts använda demokratins kryphål för att motverka densamma. Ett effektivt dagligt antirasistiskt arbete kompletteras med nödvändighet med att rättsstaten de verktyg som behövs för att motverka rasistiska organisationer. Ett förbud syftar inte främst till att omvända nazister, utan att skydda andra människor och demokratin ifrån deras verksamhet.

Vänsterpartiet behöver beakta erfarenheter från de stater som har förbjudit rasistiska organisationer. Ett förbud för specifika organisationer är inte ändamålsenligt, istället bör rasistisk organisering som handling vara föremål för kriminalisering. Även behöver erfarenheter som visar att det inte finns något stöd för att organisationsförbud för rasistiska organisationer medför att andra än specifikt rasistiska organisationer blir kriminaliserade. Det finns empiriskt stöd för påståendet att en stat som förbjuder rasistiska organisationer inte på grund av det kommer att förbjuda andra organisationer, exempelvis vänsterpartier. Inte heller är rasism inom ramen för yttrandefrihet, utan är kriminaliserad som enskild handling. Med ett förbud för rasistisk organisering i enlighet med regeringsformen §2.24 andra stycket skulle det även vara en kriminaliserad handling om det utövas av en organisation.

För att ytterligare stärka arbetet för demokratin och mot rasism behöver arbetet för ett bättre samhälle och människors engagemang mot rasism kompletteras med rättsstatens nödvändiga verktyg att motverka rasistiska organisationers hot mot samhället. Vänsterpartiet bör ta ledningen i frågan om att förbjuda rasistiska organisationers möjligheter att verka och sprida rasism i offentligheten, så som Sverige är förbundna i enlighet med internationell lag.

Vi yrkar utifrån detta

att riksdagsgruppen uppdras att verka för ett förbud mot rasistisk organisering.

Hans Esselöv, Ludvika

A56 Kortedala-Gamlestaden-Bergsjön Kvinnors och HBTQ- personers rättigheter i det antirasistiska arbetet

Arbetet mot hedersförtryck, för kvinnors och för HBTQ- personers rättigheter ska grundas i forskning och framgångsexempel och i kunskap från utsatta personers berättelser. Viktiga förebyggande faktorer mot hedersförtryck enligt forskning är till exempel integration, arbete mot minskade klyftor och utbildning om de mänskliga rättigheterna. Debatten om hur partierna ska driva frågan om hedersförtryck, feminism och HBTQ inom ramen

för sitt socialistiska fokus, utan att tumma på det antirasistiska arbetet och utan att närma sig SD:s retorik har tyvärr alltför ofta urartat i en polariserad debatt och till att handla om interna personkonflikter. Syftet med denna motion är att återflytta fokus till den viktiga sakfrågan rasism kontra kvinnors- och HBTQ- personers rättigheter i det antirasistiska arbetet, då vi annars riskerar att få ett politiskt vakuum som spelar odemokratiska krafter i händerna. Personkonflikter måste hanteras för sig, där båda parter i konflikten ska hanteras rättssäkert och enligt princip om likabehandling.

Skälet till att denna motion kom till är en Youtubevideo där Luai Ahmed berättar om varför han som homosexuell från mellanöstern röstar på SD. Det började med en lång väntan på asyl, som gjordes ännu mer otrygg av medboende på asylboendet som tagit med sig odemokratiska värderingar från sina hemländer. Luai och hans medboende fick inte heller någon introduktion i svenska lagar. Luai tänkte: "Det ska inte vara min uppgift att lära mina medboende det, det ska vara regeringens". Luai, som kommer från ett land där homosexualitet är förbjudet, fick efter hand uppfattningen att det enda partiet i Sverige som stod för kvinnors och HBTQ- personers rättigheter var SD. Att dessa idéer kan spridas och få fäste på detta sätt, alltså att SD, ett parti som ställer grupper mot varandra, kan framstå som ett trovärdigare alternativ än Vänsterpartiet för människor som värvar arbetares, invandrades, kvinnors- och HBTQ-personers rättigheter, är ett hot mot den antirasistiska kampen och i förlängningen mot demokratin i allmänhet. Undertecknad till denna motion har själv stött på väljare i valrörelsen som väger mellan SD och Vänsterpartiet. Till och med utlandsfödda. Det faktum att Vänsterpartiet i och med regeringsbildningen nu är det enda vänsteralternativet, gör denna fråga viktigare än någonsin. Att arbeta för invandrades, kvinnors och HBTQ- personers rättigheter är svårt med ökande klyftor i samhället. Människor blir enligt studier, mindre reaktionära när de känner sig delaktiga i samhället. Att Jonas Sjöstedt i år pratat om hedersförtryck i Almedalen, gör det än mer angeläget att Vänsterpartiet agerar i frågan, att visa väljarna att det inte bara handlar om ord.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet ska driva frågan om en kvalitetssäkring av arbetet med att ge alla nyanlända direkt vid ankomsten till Sverige, likvärdig information på sitt hemspråk om de rättigheter som barn, kvinnor och HBTQ- personer har i Sverige enligt lag.

att Vänsterpartiet ska diskutera frågan hur vi ännu bättre kommunicerar till väljarna att antirasism inte står i motsatsförhållande till socialism, feminism och HBTQ- personers rättigheter, utan att de tvärtom samverkar och hur de samverkar.

A57 Uppsala, Karlskoga mfl

Undantagsregler gällande försörjningsplikt för personer utsatta för våld i nära relationer

Samhället behöver förbättra skyddsnetet för de som utsätts för våld i nära relationer. Ett stort problem är det ekonomiska beroendet den utsatte har när förövaren har försörjningsplikt för den utsatte som söker försörjningsstöd.

I dag har den gifta förövaren, partnern eller sambon försörjningsplikt för den utsatte som söker att lämna ett våldsamt förhållande. När den person som är utsatt för våld i nära relati-

oner söker försörjningsstöd begränsas eller omöjliggörs deras möjlighet att lämna relationen genom att samhället ställer krav på att förövaren har försörjningsplikt för den utsatte. Förövaren kan i praktiken begränsa eller omöjliggöra möjligheten för den som vill lämna förhållandet genom att den utsatte inte får något ekonomiskt stöd av samhället. Samhället brister i skyddet och värnandet av den utsatte som nekas ett viktigt stöd för att kunna lämna ett farligt och våldsamt förhållande.

I ett sådant läge är det den utsatte personens anhöriga, vänner eller den egna ekonomiska möjligheten som blir avgörande för om den utsatte, vanligtvis en kvinna, har möjligheten eller inte att lämna det potentiellt livsfarliga förhållandet. Det medför allvarliga svårigheter för den personen som kanske inte har kraft att söka hjälp hos andra människor eller själv besitter de ekonomiska möjligheterna att flytta.

De flesta personer i en sådan utsatt situation är dessutom ofta isolerade till följd av förövarens isolering av den utsatte som därför också har begränsade eller obefintliga sociala kontakter, vänner och anhöriga.

Om den person som är utsatt för våld i nära relation har möjlighet till att söka eget försörjningsstöd utan försörjningsplikt för förövaren är hen inte ekonomiskt beroende av förövaren och har därmed betydligt bättre möjligheter att klara av försörjningen i händelse av ett behov att lämna ett förhållande präglad av våld i nära relationer. Personer utsatta för våld i nära relationer har ofta också barn, vilka även bör omfattas av undantagsregler om förälder är utsatt för våld av nära anhörig.

Som feministiskt parti behöver Vänsterpartiet verka för att personer utsatta för våld i nära relationer ges de ekonomiska förutsättningar som krävs för att kunna lämna förhållanden utan att vara ekonomiskt beroende av förövaren.

Med anledning av det yrkas

att riksdagsgruppen ges i uppdrag att verka för undantagsregler gällande försörjningsplikt för personer utsatta för våld i nära relationer.

Annelie Nilsson, Mora

A58 Enskild

Vänsterpartiet är ett feministiskt parti. Dock måste jag som medlem anmäla min åsikt om att vårt partis mål och den verklighet som möter kvinnor i vår vardag är milsvitt från varandra.

På Vänsterpartiets hemsida kan man läsa att de tre viktigaste punkterna för att bekämpa mäns våld mot kvinnor är:

Att det införs en handlingsplan mot sexuellt våld

Feministiskt självförsvar ska inkluderas i skolans undervisning

Att arbeta för att bryta destruktiva maskulinitetsnormer

Finns det någon som tror att kurser i självförsvar på något enda sätt skulle hjälpa en kvinna

i ett våldsamt förhållande? Vidare kan man läsa Vänsterpartiet inte går till val på lag och ordning! Arbetet för att bryta patriarkala strukturer må vara riktigt, men var finns skyddet för kvinnor som behöver hjälp nu? När man läser på partiets olika sidor får man en känsla av aningslöshet, som är upprörande.

Låt mig berätta om två specifika fall. En ung grabb döms till en månads samhällstjänst för våldtäkt. Tingsrätten i Kalmar jämställde detta med åtta månaders fängelse! Vart tog tjejens liv vägen i det här?

En mycket god vän till mig, som efter ett sju år långt helvete, med misshandel och våldtäkter, har sedan en tid lämnat detta. En polisanmälan om grov kvinnofridskränkning gjordes. Foton, läkarutlåtanden, sms-konversationer och vittnen fanns. Resultatet av allt detta blev en nedlagd förundersökning och ett två månader långt besöksförbud! Kvinnans vittnen kallades inte ens till förhör.

När jag läser om liknande fall, och de är många, undrar jag vad vi som feminister gör i vardagen för dessa kvinnor, nu! I fallet med min vän hade kanske ett fängelsestraff i alla fall gett henne lite tid att starta om sitt liv? Nu, ett år senare, är hennes liv fortfarande kaotiskt. Samhället är till och med en del av systemet att sparka undan fötterna under henne.

Jag föreslår därför

att Vänsterpartiet ska arbeta för mycket kraftigt höjda straff för alla former av kvinnofridskränkningar. Alla former av straffrabatter i domar av denna karaktär ska tas bort.

Kåre Eriksson, Kalmar

A59 Enskild

Kameraövervakning på varje sopstation

Enligt branschorganisationen FTI finns drygt 5000 sopstationer över hela Sverige. Dessa gör ett fantastiskt jobb för att hålla landet rent från skräp och återbruka avfall. Tyvärr finns det människor som utnyttjar stationerna som sina egna privata soptippar. Dagligen slängs material på stationerna som hör hemma på en bemannad återvinningsstation. Förutom miljöfaran så innebär detta extra arbete för ”sogubbarna” att hantera avfallet på rätt sätt. Även om detta är olagligt så är faran att bli upptäckt och åtalad i princip obefintlig. Idag måste FTI ansöka om kameratillstånd hos Datainspektionen och utgången att bli beviljad är inte alltid självklar.

Jag anser att kameraövervakning ska vara obligatorisk på varje sopstation och att kamerorna ska beviljas ansiktsgenkänning. Den personliga integriteten behöver få stå tillbaka för allmänintresset att få sopstationerna fredade från olaglig sopdumpning. Övervakningen ska ske genom en lagändring i kamerabevakningslagen.

Jag yrkar

att kameraövervakning på samtliga sopstationer ska vara obligatorisk.

att kamerorna ska beviljas ansiktsgenkänning för att lättare identifiera gärningsmän vid

illegal sopdumpning.

Robert Zackrisson, Vänersborg

A60 Sundbyberg

Rätt att forska på hemliga datorprogram och ett algoritmombud i allmänhetens tjänst

Automatiserad myndighetsutövning kommer bli allt vanligare. Om en robot i framtiden exempelvis ska kunna besluta om att tvångsomhänderta barn, måste det ställas höga krav på att den är felfri.

Ett automatiserat beslut är slutresultatet från en dators beräkningar som ges en juridisk tyngd. Det kan i praktiken visa sig vara svårt att utreda om en maskin obefogat särbehandlat en individ utan möjligheten att i detalj undersöka datorns tankeprocess. Då kan det vara nödvändigt att granska algoritmen (programkoden), det vill säga de bakomliggande instruktionerna som datorn fattar sina beslut utifrån.

Algoritmer kan vara skyddade av upphovsrätt och utgöra företagshemligheter. Om en myndighet köper in en algoritm från ett privat företag och algoritmen utövar offentlig makt kan allmänheten ändå hindras från att granska den. En skyddad algoritm kan inte begäras ut med stöd av offentlighetsprincipen. Detta försvårar i praktiken möjligheten att kontrollera maktutövningens lagenlighet och är djupt otillfredsställande.

Digitaliseringsrättsutredningen (SOU 2018:25) valde att lämna ett förslag som inte skulle inskränka immaterialrätten eller ett företags rätt att bevara sina affärshemligheter. Den föreslog att myndigheter inte ska vara skyldiga att lämna ut programkod. Istället skulle en myndighet lämna generell information om algoritmen, hur den används i myndighetens verksamhet och logiken bakom beslutsfattandet (Se SOU 2018:25, främst ss. 192–199 samt 534–535).

Frågan om insyn i algoritmer blir än mer aktuell i och med att regeringen nyligen tillsatt en utredning som ska föreslå en allmän lagregel som gör det möjligt för kommunpolitiker att delegera beslutsrätt till en algoritm istället för till kommunala tjänstepersoner (Se Dir. 2020:10 ss. 4–6).

Akademikerförbundet SSR har föreslagit att bristen på insyn kan avhjälpas genom att det inrättas en algoritmombudsman. Denna skulle med fördel kunna knytas till en befintlig myndighet. En algoritmombudsperson i allmänhetens tjänst skulle alltså ha rätt att ta del av företagshemligheter och immaterialrättsligt skyddad kod. Genom sina tillsynsbefogenheter anser vi motionärer att algoritmombudsperson även ska ha rätt att göra inspektioner på plats hos myndigheter för att kunna testköra programmet i en verklig miljö. Vi menar vidare att kontrollen ska kunna omfatta algoritmanvändning i all offentlig verksamhet, inte bara myndighetsutövning. Samtidigt anser vi motionärer att forskare och även civilsamhällets organisationer kunna granska algoritmer i skyddad miljö.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet verkar för att det inrättas en algoritmombudsperson i allmänhetens tjänst.

att Vänsterpartiet verkar för att det utreds hur och under vilka förutsättningar andra aktörer såsom forskare och civilsamhällets organisationer kan ges en rätt att granska, forska på och testköra hemliga algoritmer.

A61 Enskild

Samma år – samma röst

Alexis och Kim har känt varandra hela livet, de träffades redan på förskolan. När de blev lite äldre blev de båda två valda till styrelsen i olika partier. Båda valde de samhällsprogrammet på gymnasiet och hamnade i samma klass. Samtidigt som de börjar gymnasiet förbereder sig eleverna inför valet detta år. Alexis är väldigt peppad men Kim däremot tycker att det är rätt tråkigt. Det är nämligen så att Alexis fyller år i februari medan Kim fyller år i oktober. Kim tycker det känns orättvist och tråkigt då Alexis kommer att få rösta men inte Kim själv, trots att de är födda samma år, har lika lång utbildning och samma mängd engagemang i organisationer.

Den här motionen vill uppmärksamma det orättvisa i exemplet ovan med röstregler som bygger på att sätta gränsen vid ett datum när mycket annat i samhället utgår från vilket år vi är födda (t.ex. skolan). Framförallt när det gäller röstregler borde mängden utbildning/omvärldskunskap vara det viktigaste för det avgör mer än något annat hur insatt en person är i samhället.

Målet med motionen är att vi i Vänsterpartiet ska verka för att förändra röstreglerna för att alla som är födda det året som det är val ska få rösta. Det kommer inte lösa alla orättvisor och de födda den 1 januari kommer ändå inte få rösta men problematiken med datumgränser har vi redan idag. Det är dock orimligt att personer som Kim inte får rösta även när de gått i samma klass hela livet och har samma kunskap som deras medmänniskor som Alexis. Så ja, den här motionens förslag löser inte alla problem men den är ett steg på väg att skapa mer rättvisa än vad vi har idag.

Med anledning av ovanstående yrkar vi

att Vänsterpartiet aktivt ska verka för att ändra rösträtten i Sverige på ett sådant sätt att alla som uppnår röstberättigad ålder under året det är val ska få rösta.

Artemis Lumarker, Uppsala, Agneta Liljestam, Uppsala, Sandra Levin, Uppsala

A62 Uppsala län

Ge unga rösträtt

Idag är rösträttsåldern 18 år. På detta sätt utesluts flera kapabla, duktiga och kloka människor från den yttersta symbolen för den demokratiska rättsstaten, möjligheten att rösta. Av praktiska, verklighetsförankrade skäl kan rösträtten inte utvidgas utan begränsning men varje steg mot ökad rättvisa, inkludering och jämlikhet är steg i rätt riktning. Det är rät-

tvisans tid nu, det är tid för att rösträttsåldern blir 16 år.

Det finns flera exempel på goda demokratiska organisationer där unga har fullt inflytande och möjlighet att påverka. Svenska kyrkan som har det största valet i Sverige bortsett från de parlamentariska valen har redan en rösträttsålder på 16 år. Andra partier driver redan också de på för att personer under 18 år ska delta i demokratin. Det är något som borde vara självklart även för Vänsterpartiet. Ett parti som förespråkar jämlikhet och rättvisa ska givetvis ta stegen för att inkludera fler i samhället.

Rösträtten är ej heller nödvändigt kopplad till andra rättigheter som kommer med olika åldrar. Att sänka rösträttsåldern vore ett sätt inkludera fler och öka såväl den demokratiska medvetenhet som engagemanget för samhällsfrågor. Får du möjligheten att påverka med din röst blir du tagen på större allvar. Blir du tagen på allvar vill du allt som oftast läsa på mer. Unga kommer bli en naturlig, upplyst och stark samhällskraft.

Med anledning av ovanstående yrkar vi

att Vänsterpartiet aktivt ska verka för att ändra rösträtten i Sverige på ett sådant sätt att rösträttsåldern sänks till 16 år.

A63 Backa

Demokratisera riksdagsvalet

Sverige har ett i grunden välfungerande valsysteem för riksdagsvalet. Det är sunt med fokus på parti istället för person och det är sunt med en gräns för hur många röster som behövs för att vara med i mandatfördelningen. Systemet är dock skapat för att fungera väl för fem partier. Det skapar problem. Ett problem är när en stor del av befolkningen inte blir representerade i riksdagen. Vi står inför en situation där det är möjligt att flera partier får mellan 3 och 4 procent av rösterna i kommande val. Det kan leda till minskat stöd för den parlamentariska demokratin, och det är något som vänsterpartiet förlorar på.

En relativt enkel lösning på problemet, som dessutom inte förändrar principerna för valsystemet, är att modernisera valsysteem. Tanken hos motionärerna är ett system med överförbara röster, eller reservröster för den som så vill. Ett dylikt system gör också att taktikröstandet inte behövs. Så här tänker vi oss. Om det parti du röstat på inte når 4%-spärren (eller den mindre kända 12%-spärren) så överförs rösterna (parti för parti) till den röstandes reservröst, för valsystemsördar, ett STV-influerat partivalssystem. Som röstande kan du alltså rösta på mer än ett parti, men bara ett alternativ räknas. Det hela gör att allas röster faktiskt räknas på ett parti som är representerade i riksdagen. Systemet gör att en inte behöver fundera på om ett parti kommer in i riksdagen när en lägger sin röst. En kan rösta på det parti som bäst representerar ens åsikter.

Ett problem med systemet är att det kräver att flera partier kan anges på samma valsedel. Det är inte görbart med det system som används idag. En enkel lösning på det är förslaget med valsedelsskrivare i varje valbås, vilket också skulle lösa en del logistiska problem med valet.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet tar ställning för en modernisering av valsystemet där överförbara partiröster används.

A64 Enskild

Inför skilda valdagar för riksdagsval och region/kommunalval

Bakgrund

Den gemensamma valdagen gör att de regionala och lokala frågorna hamnar i skuggan av riksdagspolitiken. Det är ett demokratiskt problem då lokala/regionala frågor och politiska konflikter hamnar i skymundan och att det därigenom också försvårar möjligheterna att utkräva ansvar i kommunal- och regionpolitiken. Den gemensamma valdagen har också bidragit till den spridda förvirring som råder när det gäller vilka frågor som ligger inom kommunernas, landstingens och statens fögderi.

I Stockholms läns landsting har Alliansen i 16 år kunnat genomföra en katastrofal sjukvårds- och transportpolitik med den stora skandalen runt Nya Karolinska sjukhuset som kronan på verket. Vår förvåning har varit stor att det inte har avsatt sig i förluster i landstingsvalet under de senaste två valen men genom samtal med Södertäljes invånare under valkampanjerna och på röda lördagar har vi förstått att en stor mängd människor tror att det är regeringen som bestämmer över sjukvårdspolitiken. Det är Lövéns fel helt enkelt.

Det är således ett trefaldigt demokratiskt problem med den gemensamma valdagen. Kommunala och regionala frågor hamnar i skymundan.

Det blir svårare att utkräva politiskt och legalt ansvar i kommunal- och regionpolitiken. Det blir oklart vilken politisk nivå som har ansvar för de olika politikområdena.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet ska arbeta för att riksdagsval och region-/kommunalval får skilda valdagar.

Ulf Eriksson, Marie Askerstam, Eva Bjurholm, Solveig Hell, Roland Lövgren, Södertälje

A65 Enskild

Införandet av republik i Sverige

Det hitintills varande styrelseskicket i Sverige har varit Monarki. Detta går ut på att en människa får arva ett ämbete. Dessutom är Monarkin en borgerlig sagovärd som inte hör hemma i ett modernt demokratiskt samhälle.

Därför yrkar jag

att det i Sverige arbetas på att Republik införs.

Hans Kvinto, Hässelby-Vällingby

A66 Karlstad

Utveckla den sekulära staten

I nuvarande förslag till partiprogram står att läsa att “Religionsfriheten ska garanteras och staten ska vara sekulär, det vill säga inte ha några band till någon religion.” För att säkerställa detta behöver vi en politik som verkar för att utveckla den sekulära staten.

Vi yrkar

att kongressen 2020 antar följande förslag till politik för att utveckla den sekulära staten:

Inledning

Den sekulära staten ska garantera en fri religionsutövning – inom ramen för de demokratiska rättigheterna. Det är endast en sekulär stat som kan garantera rätten att vara ateist, kristen, muslim, jude eller något annat. Den sekulära staten är extra viktig för religiösa minoriteter. Religionsfriheten överlämnar åt medborgarna att ingå i trossamfund, delta i religiösa aktiviteter, uttrycka sin tro, byta religiös tillhörighet eller att avstå från alla former av religionsutövning. Den enda begränsningen är att sådan verksamhet inte får innefatta eller motivera handlingar som strider mot svensk lag.

Statens roll bör i övrigt vara att ställa sig helt neutral i religiöst hänseende, dvs. uppfylla villkoren för en sekulär stat. Religionsfrihet innebär både den enskildes rätt till och från religion. Det förstnämnda kallas för positiv religionsfrihet medan det sistnämnda går under benämningen negativ religionsfrihet. Både nationella och europeiska rättsinstanser har i flera avgöranden slagit fast att det inte är givet att den enskildes positiva religionsfrihet har företräde framför andras eller tredje parts negativa religionsfrihet, det vill säga friheten att slippa utsättas för andras religionsutövning. Med tanke på att många religioner är sprungna ur patriarkala samhällen och deras normsystem, så finns det alltid en risk att religiösa uttryck hamnar i konflikt med samhällets jämställdhetsambitioner. Sociala konflikter i samhället med religiösa kopplingar ökar också enligt vissa studier. Att staten ställer krav på sekularitet och neutralitet kan därför ses som en grundförutsättning för ett mer jämställt och fredligt samhälle.

Skriv in vårdvägran i hälso- och sjukvårdslagen

Religionsfrihet i en sekulär stat innebär inte, eller ska inte innebära, att man har rättigheter som går utanför andra människors, med hänvisning till tron. Det är inte någon rättighet att utbilda sig till gynekolog, barnmorska eller till något annat sjukvårdande yrke och sedan vägra utföra de arbetsuppgifter som ingår i utbildningen och yrket. Ordet samvetsfrihet, det vill säga friheten att följa sin religiösa eller moraliska övertygelse, behöver ersättas med vårdvägran. Det är inte en frihet för den sjuka människa som vägras vård, detta är istället vårdvägran. Därför måste vårdvägran skrivas in i hälso- och sjukvårdslagen.

Stoppa offentlig finansiering av religiösa/konfessionella skolor

En sekulär stat har skolundervisning som sitt effektivaste medel för att motverka religiöst förtryck. Den sekulära undervisningen bygger på en sund inställning till förnuft, vetenskap och tanke- och yttrandefrihet snarare än blind lydnad, lojalitet och underkastelse. Skolan ska vara en sekulär frizon – fri från religiös påverkan. Vänsterpartiet verkar för ett stopp för religiösa friskolor. Detta ska gälla från förskola till och med gymnasium. Lika-

behandling är central och därför ska lagstiftningen rikta sig mot kristna såväl som judiska, muslimska och alla andra religiösa och konfessionella friskolor.

Stoppa offentlig finansiering av trossamfund, lägg ned Myndigheten för stöd till trossamfund

Huvuduppdraget för Myndigheten för stöd till trossamfund är att ge ekonomiskt och allmänt stöd till trossamfund verksamma i Sverige. Enligt myndighetens hemsida är syftet med stödet att skapa förutsättningar för trossamfund att bedriva en aktiv och långsiktig inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Det är regeringen som bestämmer vilka trossamfund som ska få stöd. Det är problematiskt att staten ska avgöra vilka trossamfund som ska få bidrag och vilka som ska vara utan. Myndigheten delar inte ut några pengar till Svenska kyrkan. Sverige är ett sekulärt land där stat och kyrka är skilda från varandra. Precis som många andra verksamheter borde trossamfund finansieras av medlemsavgifter. Det står var och en som vill fritt att volontärarbeta eller donera pengar till valfri församling, men skattepengar ska inte gå till att finansiera religiös verksamhet.

Stoppa offentligt finansierad högskoleutbildning av religiösa ledare

Sverige har varit ett kristet land i cirka tusen år. Det är svårare att ta bort en existerande utbildning än att inte införa en annan. Men den Svenska statskyrkan är avskaffad. Likabehandling är central, det är därför helt naturligt att jämställa religionerna i denna fråga – och inte finansiera utbildningen vare sig av präster, imamer, rabbiner, etc.

Inför krav på sekulär och religiöst neutral klädsel, innefattande bärbara religiösa symboler, samt beteendekod för all offentligt anställd personal

Religionsfriheten handlar inte bara om att alla har rätt att tro på vad man vill utan lika mycket om att alla har rätt att slippa ta del av andras tro. Offentligt anställda ska representera det sekulära och neutrala och vi alla samhällsmedborgare ska inte behöva möta andras personliga tro när vi tar del av det offentligas tjänster.

Inför krav på sekulär och religiöst neutral klädsel, innefattande bärbara religiösa symboler, för elever och studerande vid all offentligt finansierad utbildning

Religiösa symboler och religiös klädsel kan dela upp eleverna och de studerande i olika grupper. Man kan säga till varandra att du är del av en grupp och utesluta den som tillhör en annan grupp. Ett krav på sekulär och religiöst neutral klädsel, innefattande bärbara religiösa symboler, för elever och studerande kan bidra till att minska risken för sociala konflikter i samhället med religiös koppling, samt bidra till ett mer jämställt samhälle då många religioner är sprungna ur patriarkala samhällen och deras normsystem. Elever och studerande får därmed möjlighet att i första hand identifiera varandra som människor och inte som judar, muslimer, kristna, hinduer eller som andra troende.

Inför krav på sekulär och religiöst neutral utrustning samt beteendekod inom offentligt finansierad idrott

Sekulär idrott är att lagen om religionsfrihet inte innebär att den enskilde är fri att utöva sin religion överallt och under dygnets alla tider bland annat inför och under träningar eller matcher. Inför och under matcher/tävlingar bör därför principen om politisk och religiös neutralitet gälla. Mer konkret bör spelregler om att spelares, ledares och funktionärers utrustning och kläder inte får bära några politiska, personliga och religiösa slogans, slago-

rd, uttryck och bilder, vara en adekvat utgångspunkt för gränsdragningen mellan idrott och religion. Religionsutövande idrottare och funktionärer samt ledare tvingas inte av sekulärt regelverk in i en antingen-eller-situation. Det enda kravet som ställs på religionsutövande inom ramen för idrott är att de ska respektera principen om idrottens neutralitet i relation till religion och religiösa uttryck. Idrottares, funktionärernas och ledarnas religion och symboler får skolka inför och under träning och match. Utanför idrotten får de självfallet utöva sin religion.

Värna rätten att häda

Rätten att häda är absolut. Rättigheten att kränka Gud, Jesus, Buddha, Muhammad, Allah, Krishna, Shiva, Vishnu, etc, är absolut. Inga men. Inga om. Inga kanske. Blasfemisk konst och blasfemisk satir förtjänar alltid att försvaras. Inga mer eller mindre explicita anklagelser om rasism. En rasist kan häda, men hädelse i sig är inte rasistisk.

Vänsterpartiet kommer

Att fortsatt verka för att religionsfriheten upprätthålls, dvs försvara rätten för medborgarna att ingå i trossamfund, delta i religiösa aktiviteter, uttrycka sin tro, byta religiös tillhörighet eller att avstå från alla former av religionsutövning.

Att verka för att vårdvägran skrivs in i hälso- och sjukvårdslagen.

Att fortsatt verka för att alla religiösa friskolor stängs ned och stoppas.

Att verka för att avveckla all offentligt finansierad högskoleutbildning av religiösa ledare.

Att verka för att avveckla all offentlig finansiering av trossamfund och att Myndigheten för stöd till trossamfund läggs ned.

Att verka för att krav på sekulär och religiöst neutral klädsel, innefattande bärbara symboler, samt beteendekod införs för alla anställda inom offentlig verksamhet.

Att verka för att krav på sekulär och religiöst neutral klädsel, innefattande bärbara religiösa symboler, införs för elever och studerande vid all offentligt finansierad utbildning.

Att verka för att krav på sekulär och religiöst neutral utrustning, klädsel samt beteendekod införs för idrottare, ledare och funktionärer inom all offentligt finansierad idrott.

Att fortsatt värna rätten att häda

A67 Enskild

Motion om världsparlament

Marx och Engels skrev i det Kommunistiska Manifestet:

”Bourgeoisien har genom sin exploatering av världsmarknaden givit alla länders produktion och konsumtion kosmopolitisk gestalt. Den har till reaktionens stora sorg undanryckt industrin dess nationella grund. De urgamla nationella industrierna har förintats och förintats alltjämt dagligen.”

Det de skrev gäller än mer idag. Vi slår vakt om den nationella demokratin. Men nationalstaterna räcker inte till för att ta i tu med mänsklighetens ödesfrågor. Det gäller den globala kapitalmakten där ett litet antal superrika flyttar sina pengar kors och tvärs över alla gränser och gömmer väldiga summor i skatteparadis. Som Thomas Piketty föreslår skulle vi behöva en global progressiv förmögenhetsskatt. Det gäller klimatfrågan där vi har ett akut behov av ett klimatavtal som är mer tvingande än det som förhandlades fram i Paris. Det gäller behovet av ingripande mot massmord, massvåldtäkter och kvinnoförtryck där

aldrig så välvilliga resolutioner från FN räcker till för att få förtryckarna på knä. Det gäller samordnade insatser mot dödliga epidemier typ det coronavirus som sprids över världen när detta skrivs i februari 2020. FN:s generalförsamling eller säkerhetsråd bygger ju helt på nationalstaternas mandat oavsett i vilken grad dessas representanter är demokratiskt valda.

Det långsiktiga målet bör vara ett direktvalt världsparlament byggt på principen en världsmedborgare en röst. Men vägen dit är lång. Ett första genomförbart steg kan vara att upprätta en rådgivande parlamentarisk församling inom FN. Detta förslag drivs sedan 2007 av ”Kampanjen för upprättandet av en parlamentarisk församling inom FN” (UNPA-kampanjen) och har sedan dess (detta skrivs i februari 2020) vunnit stöd från 1618 sittande och tidigare parlamentariker – varav några av våra egna vänsterpartistiska riksdagsledamöter – samt av en rad företrädare från det globala civilsamhället. Ett UNPA kan upprättas inom ramen för FN-stadgans begränsningar, och utan möjlighet för säkerhetsrådet att blockera ett sådant beslut.

På sikt skulle Sveriges riksdag och regering, tillsammans med en koalition (t.ex. nordisk) av andra progressiva medlemsstater i FN, kunna inleda en process för att samla stöd och lyfta förslaget i generalförsamlingen. Men frågan behöver drivas underifrån, i kommuner och regioner, i de politiska partierna lika väl som utomparlamentariskt.

Vi föreslår kongressen besluta uttala

att världen behöver ett direktvalt världsparlament.

att en parlamentarisk församling inom FN kan vara ett första steg på vägen dit.

Ingrid Atlestam, Centrum Göteborg, Bengt Eriksson, Lundby Göteborg, Per Hållén, Majorna Göteborg, Cyrill John, Linné Göteborg, Rosa Lundmark, Vantör Stockholm, Johan Lönnroth, Centrum Göteborg, Per Sundgren, Vantör Stockholm

A68 Skåne **Politik för ett fritt Palestina**

Osloavtalet var redan när det skrevs 1993 till nackdel för det palestinska folket, men då fanns det i alla fall hopp om att båda parter skulle värna avtalet och att freden var inom räckhåll. Det är mer än 25 år sedan och mycket har hänt sedan dess. Israel har varit makalöst framgångsrika när det gäller att skapa “facts on the ground” och genom fysiska murar, bosättningar och nya gränsdragningar gjort att det ursprungliga Palestina har hackats i spillror. Israels framfart, med stöd av USA, har gjort en tvåstatslösning om inte omöjlig så mycket mycket svår. Och allt ifrån rättvis.

Ändå pratar Vänsterpartiet fortfarande enbart om en tvåstatslösning. Vi upprepar gång på gång att det är 1967-års gränser som gäller trots att vi vet att förutsättningarna två stater utifrån denna gränsdragning har förändrats totalt. Fler och fler tvivlar på att en tvåstatslösning överhuvudtaget är möjlig. Vi skulle vilja tro att det kan finnas andra mindre segregeringar, t ex en enstatslösning över hela Israel-Palestina där alla invånare har samma rättigheter och där palestinier och israeler på riktigt kan leva sida vid sida. Vi

tycker att det är dags att vi förändrar vår Palestina-retorik. Istället för att låsa fast oss vid en tvåstatslösning som det enda rätta borde vi erkänna att de förändringar som har skett sedan Osloavtalet har påverkat möjliga lösningar. Vi behöver vara mer öppna för att palestinierna och israelerna kan ompröva det gamla avtalet och vara kreativa för framtida lösningar.

Vi föreslår

att Vänsterpartiet öppnar upp för fler lösningar i Palestina-Israel frågan än tvåstatslösningen.

A69 Uppsala län **Häv EU:s sanktioner mot Syrien**

Syriens folk har efter nio års krig rätt till fred. Den syriska regeringssidan besegrar nu långsamt de återstående beväpnade grupperna i Idlib-provinsen som de extremistiska, antidemokratiska terroristerna i Hayat Tahrir al-Sham (HTS). Landet måste återuppbyggas och flyktingar kunna återvända. Den bestraffning som EU har mot Syrien genom ekonomisk blockad måste upphöra. Sveriges utrikesminister kan genom att säga nej till EU-sanktioner mot Syrien ge dess folk en chans att bygga upp landet igen. Det bör Vänsterpartiet kräva.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi

att Vänsterpartiet ska verka för att EU:s sanktioner mot Syrien hävs.

A70 Enskild **Yazidiska flickor**

Yazidierna är en folkgrupp i ett gränsöverskridande område i sydöstra Turkiet, nordvästra Iran, norra Irak och nordöstra Syrien. I norra Irak förföljdes yazidierna av muslimska fanatiker.

I augusti 2014 gick IS till attack mot folkgruppen vid Sinjarberget i norra Irak. Över tiotusen yazider tillfångatogs eller dödades brutalt. Än idag fortsätter sökandet efter försvunna eller kidnappade släktingar av anhöriga.

Tusentals män dödades i attacken vid Sinjar medan kvinnor och barn kidnappades – och tvingades bli slavar åt IS-terroristerna.

Idag återvänder kvinnor och barn som kidnappades av IS men många saknas fortfarande. De många kvinnor och barn som fortfarande lever under våldet kommer förmodligen att dödas då IS vill dölja spåren efter deras handlingar.

Jag vill att kongressen beslutar att Vänsterpartiet ska verka för

att hjälpa dessa kvinnor och barn då de upplever en mycket instabil hälsa efter övergreppen.

att folkslaget Yazidierna ska ingå i Sidas biståndsprogram.

att vänsterpartiet ska erkänna att det här dådet och övergreppet har varit en etnisk utrensning av yazidierna (folkmord).

Omid Hassib, Ronneby

A71 Enskild Bojkotta Turkiet

Hälften av all världens kurder bor i Turkiet, det kan vara upp till 20 miljoner människor. Att siffran är osäker beror bland annat på att en "kurd" delvis är en fråga om identifikation. Många kurder är helt assimilerade i det turkiska samhället och talar inte ens kurdiska. Miljontals av dessa människor lever utanför kurdernas traditionella område. I årtionden vägrade turkiska myndigheter också att erkänna kurderna som en särskild folkgrupp. Kurder kallades officiellt för "bergsturkar". Inte nog med det utan turkarna attackerar kurder i Irak och Syrien.

Turkiet har i decennier efter decennier försökt att förrinta Kurdistan och sudda bort/utplåna kurdernas identitet, byar och folk. Nyligen har Turkiet anfallit kurderna i västra och södra Kurdistan i Syrien och Irak. Detta inför hela världens ögon.

Turkiet bombar dagligen kurdernas territorier. Turkiet har fängslat tusentals kurder och tusentals kurder har flytt under deras bombningar.

Jag vill att kongressen beslutar att Vänsterpartiet ska verka för

att hålla en ståndpunkt mot Turkiet och bojkotta all handel med Turkiet framöver som ett kraftigt ställningstagande.

Omid Hassib, Ronneby

A72 Göteborg När historien kommer ikapp oss

Inom Vänsterpartiet aktar vi oss mycket från personkult. Vi har exempel genom historien som visar att det inte alltid är helt sunt. Samtidigt vet vi att det finns personer som genom sin gärning står som symbol i en rad frågor. Ett tydligt exempel är Nelson Mandela, en person som när högern anklagade honom för att vara terrorist vi inom den breda vänstern krävde frihet för. För vi såg vad han var för en stor del av jordens befolkning, en symbol för kampen mot orättvisor och för fredlig samvaro. Nelson Mandela gick sedan vidare till att bli det fria Sydafrikas förste president. Vi är en del av den kampen.

Även idag finns en person som likt Nelson Mandela anklagas för att vara terrorist, som otvivelaktigt har använt våld som politiskt metod, som sitter inspärrad efter en tvivelaktig rättegång men som nu skriver om ett fredligt samhälle och kvinnornas revolution. En person som ses som symbol för frihet över stora delar av världen. Vi talar förstas om Abdullah

Öcalan. Öcalans tankar om demokratisk konfederalism vinner allt större stöd.

Vänsterpartiet har tidigare tagit kravet att ta bort PKK från EU:s terrorlista. Då är det också rimligt att vi ställer kravet om att frige PKK:s ledare. Historien har kommit ikapp oss. Det är dags att ställa krav på frigivning av "Mellanösterns Mandela".

Kravet om Öcalans frihet delas av många världen över. Det har bland annat framförts av Lechesa Tsenoli, talman från ANC i Sydafrikas National Assembly, som också lyft fram likheterna mellan apartheid-Sydafrika och den turkiska regimens agerande kring minoriteterna. En av Nelson Mandelas advokater, Essa Moosa, har påtalat likheterna i kampen för frihet för Öcalan och kampen för frihet för Mandela, men också skillnaden i att Mandela var fängslad tillsammans med andra politiska fångar, medan Öcalan sitter i isolering sedan många år.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att Abdullah Öcalan ska frigges.

A73 Söderhamn

Nordiska initiativet "Frihet för Öcalan"

För tjugo år sedan fängslades den kurdiska ledaren Abdullah Öcalan och dömdes till döden. Sedan dess har han hållits isolerad på den turkiska fängelseön İmralı. Trots sin isolering betraktas Abdullah Öcalan fortfarande som det kurdiska folkets obestridde ledare.

Man kan hävda att, efter hans bortförande i Nairobi 1999, Abdullah Öcalans politiska kamp gick in i en ny fas. Hans inflytande erkänns allmänt som det främsta skälet till att inbördeskrig har undvikits i Turkiet. Efter år av total isolering, utan att ens träffa sina advokater eller familj, deltog Öcalan i fredssamtal med den turkiska regeringen från 2012 till 2015, där han ständigt drev på för dialog, förhandlingar och fred. Den turkiska staten avslutade samtalen och återupptog sitt brutala krig mot den kurdiska befolkningen och återinförde en total isolering av Öcalan i samband med valet 2015.

Innan kidnappningen levde Öcalan under en längre period i Syrien, där hans politiska tänkande inspirerade såväl kurder som andra folk i norr. Under de senaste sju åren har den demokratiska konfederalismen som Öcalan teoretiserat tagit praktisk form i utvecklandet av den autonoma förvaltningen av nordöstra Syrien, ofta kallad Rojava. En rörelse som förenar kvinnors frihet, ekologi och demokrati har skapat den kraft som krävs för att stå emot fascismen under den svarta flaggan från ISIS och den turkiska ockupationen av Syrien. Öcalans strategiska vägledning har fungerat som en enorm inspiration för motståndet och demokratirörelsen också runt om i världen.

Hans teoretiska utvecklande av den demokratiska nationen och autonomi är utan tvekan hans viktigaste bidrag till det multietniska projektet i mellanöstern. Ett projekt som omfattar många trossystem men samtidigt undviker etnisk eller religiös nationalism och förtryckande organisationer.

Förhoppningen om demokrati och fred i både Turkiet och Syrien, liksom hoppet om ett demokratiskt och multietniskt mellanöstern, är omedelbart knutet till Abdullah Öcalans öde. Under senare år har stödet för Öcalan vuxit i Turkiet, Europa men också över hela världen. Det finns en viss symbolisk betydelse i det faktum att Abdullah Öcalan kidnappades när han reste till Sydafrika på Nelson Mandelas inbjudan, vilken själv suttit fängslad och isolerad på en fängelseö av en rasistisk regim. Den stämplade allt motstånd som terrorism trots att Mandela, liksom Abdullah Öcalan, kämpade för frihet, fred och demokrati för sina folk och världen.

Det är också viktigt att komma ihåg att internationellt tryck och motstånd så småningom bidrog till Mandelas frihet.

Abdullah Öcalan är en nyckelfigur i kampen för frihet, fred och demokrati i Turkiet. Det nordiska initiativet ”Frihet för Abdullah Öcalan” består av sociala rörelser, fackföreningar, akademiker, konstnärer och andra socialt engagerade individer som går samman med den växande rörelsen världen över, för att kräva ett slut på förtrycket och respekt för mänskliga rättigheter och demokrati.

Vi uppmantrar individer och organisationer att förklara sitt stöd för ett frigivande av Abdullah Öcalan och alla politiska fångar i Turkiet.

Vi yrkar därför

att Vänsterpartiet ansluter sig till Nordiska Initiativet ”Frihet för Öcalan”.

att Vänsterpartiet i sin politik verkar för en legalisering av PKK.

att Vänsterpartiet i sin politik verkar för återupptagna fredsförhandlingar mellan Turkiska staten och den kurdiska ledaren Abdullah Öcalan.

A74 Falun

Frige Abdullah Öcalan

2016 fattade Vänsterpartiets kongress det mycket viktiga beslutet om att kräva ett borttagande av Kurdistans Arbetarparti från EU:s så kallade terrorlista. En lista som även Sverige ställt sig bakom. Trots detta viktiga beslut så menar vi som skriver under denna motion att partiet måste gå ett steg längre i sin internationella solidaritet.

Vårt stöd till den utsatta kurdiska befolkningen och för den kurdiska vänsterrörelsen har genomsyrat stora delar av vår internationella politik de senaste åren, men det räcker inte.

Inom Vänsterpartiet aktar vi oss mycket från personkult, vilket är bra. Samtidigt vet vi att det finns personer som genom sin gärning står som symbol i en rad frågor. Ett tydligt exempel är Nelson Mandela, en person som kallades för terrorist, men som vi inom den breda vänstern krävde frihet för. Vi gjorde det för att vi såg vad han betydde för en stor del av jordens befolkning och i synnerhet för de svartas befrielsekamp i Sydafrika. Han var en symbol för kampen mot koloniala orättvisor och för fredlig samvaro. Nelson Mandela gick sedan vidare till att bli det fria Sydafrikas förste president. Nu är det Abdullah Öcalan som är i denna situation. Ledaren för den största vänsterrörelsen i Mellanöstern och för

den största kurdiska demokratiska rörelsen.

För över 20 år sedan greps Abdullah Öcalan under sin vistelse i Kenya i en komplott där länder som USA och England var inblandade. Själva tillfångatagandet utfördes av israeliska underrättelsetjänsten Mossad som därefter lämnade över honom till den turkiska staten. Sedan dess har Öcalan suttit fängslad på en fängelseö i Turkiet och varit i total isolation under stora delar av tiden, utan någon rättssäker rättegång. Många står bakom frigivningen av ledaren för PKK.

Det största fackförbundet inom Englands arbetarrörelse (motsvarigheten till LO) med sina 6 miljoner medlemmar har fattat kongressbeslut om att kräva frigivningen av Abdullah Öcalan. Även Jeremy Corbyn har ställt samma krav vid flera tillfällen. Sydafrikanska ANC har såväl krävt frigivning som bidragit med juridiskt stöd i form av Nelson Mandelas fd advokater för att föra hans juridiska talan. Vänsterpartier som sitter med i vår EU-grupp GUE/NGL har också deltagit i kampanjer för hans frigivning.

För att förstå allvaret kring denna fråga så kan vi kolla på Rojava / Nordöstra Syrien. Samtliga styrkor som bidrog till att bekämpa Daesh och som också lyckades med detta tillhörde grupper som utgick ifrån den ideologi som Öcalan varit arkitekten bakom.

Vänsterpartiet har tidigare antagit beslutet om att kräva att PKK tas bort från EU:s terroristlista. Då är det också rimligt att vi ställer kravet om att frige PKK:s ledare. Historien har kommit ikapp oss. Det är dags att ställa krav på frigivning av "Mellanösterns Mandela".

Med anledning av detta yrkar vi

att Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet att Abdullah Öcalan ska friges.

A75 Enskild

Vänsterpartiet sa ja till svenskt deltagande i den internationella insatsen i Libyen 2011. Efter ett uttalande av Kaddafi där han antydde att han hade avsikt att massakrera delar av Libyens befolkning, bestämde sig FN för att ingripa. I samband med detta antogs resolution 1973 som auktoriserar alla nödvändiga medel för att skydda befolkningen. Resolutionen såg till att en flygförbudszon inrättades i landet. Uppdraget att skydda de civila och upprätthålla flygförbudet tillgavs sedan till NATO.

NATO använde resolution 1973, och att själva interventionen utfördes med ekonomiska incitament. NATO stöttade ockupationen av dåvarande diktatorisk regim, vilket avvek från resolutionens verkliga intention; att skydda civilbefolkningen. Den bristande förberedelsen till efterdyningarna av Khaddafis fall klargör tydligt att interventionen ej var i välmening av landet. Interventionen lämnade landet benägen för krig vilket var precis det som följde.

Denna internationella intervention är i direkt motsättning för partiets antiimperialistiska värderingar.

Vi yrkar att

Vänsterpartiet går ut med ett uttalande som beklagar Vänsterpartiets medverkan till svenskt deltagande i den internationella insatsen i Libyen 2011.

Inger Johansson, Tania Valeska Molina Cuarezma, Bent Nohr Risager, Claudia Velásquez, Henning Nilsson, Birgitta Möller, Kristina Lee, Sven-Erik Svantesson, medlemmar i Vänsterpartiet Helsingborg

A76 Enskild

Motion om åtgärder för minskad befolkningsökning

Jordens befolkning växer. År 1900 var vi cirka 1,6 miljarder människor på jorden. År 1980 var jordens befolkning omkring 4,4 miljarder. Idag är vi nästan 8 miljarder. Att vi ökat befolkningen med runt 3,5 miljarder människor på bara knappt 40 år samt cirka 6,4 miljarder på 120 år är utan tvekan den största faktor som har störst inverkan på vår miljö.

Jorden ska försörja ytterligare cirka 3,5 miljarder människor jämfört med 1980 som behöver mat, vatten, bostäder, kläder, transporter och övrig konsumtion. Vi odlar upp allt mer mark, vi fiskar ut våra hav och föder upp mer nötkreatur, vilket gör att vi dramatiskt ökar vår påverkan på miljön. Folkökning leder dessutom till allt hårdare konkurrens om färskvatten, mat och resurser vilket i sin tur bäddar för svåra konflikter och inbördeskrig. Detta ser vi konsekvenserna av redan idag i länder som Rwanda och Syrien.

Enligt en rapport från FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor kommer jordens befolkning att öka till 9,7 miljarder 2050. Kommer jordens resurser räcka till för så många människor? Idag ses det som en rättighet att få många barn. Men det kanske är dags att fråga vad har vi för skyldigheter?

Vi har möjlighet att komma till rätta med folkökningen genom utbildning om effekterna och familjeplanering. Det finns goda exempel på detta från bland annat Iran där barnafödandet minskade från 6 barn till 1,9 barn per kvinna på en femtonårsperiod efter informationskampanjer om preventivmedel och rådgivning från mobila kliniker. Om det inte räcker är kanske nästa steg ekonomiska medel som ”omvänt” barnbidrag med minskande stöd ju fler barn du får – på rättvist sätt efter inkomst. Eller exempelvis Rysslands modell där barnbidraget avsätts till att sponsra barnets framtida studier.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet lyfter problematiken med befolkningsökning.

att Vänsterpartiet verkar för utbildning kring familjeplanering och preventivmedel såväl nationellt som internationellt.

Mattias Pettersson, Lidköping, Jesper Johansson, Örgryte/Härlanda

A77 Backa mfl

Skärp tonen mot högerregeringen

Den sittande regeringen består av Socialdemokrater och Miljöpartister men den politik de

för, till stor del via Januariavtalet, är på avgörande områden en högerpolitik som är värre än vad Alliansregeringarna genomförde under sina år vid makten. Denna politik är något helt annat än vad Vänsterpartiet eller för den delen Socialdemokraterna och Miljöpartiet gick till val på 2018: Värnskaften avskaffas, lagen om anställningsskydd förstörs, marknadshyror ska införas, strejkrätten har urholkats, vinster i välfärden skyddas från alla begränsningar, klimatarbetet fördröjs och göms i utredningar, kommunerna tvingas skära i välfärden medan militären rustar upp, finansministern obstruerar arbetet mot skattesmitare, de rikas pigavdrag mångdubblas, flyktingpolitiken är inhuman samtidigt som rasistiska signalutspel kommer tät.

Att det är två rödgröna partier som för denna usla högerpolitik är extra illa eftersom de borgerliga partierna tar chansen att flytta ännu längre högerut till ännu mer arbetarfientliga och rasistiska positioner. Samtidigt försvagas trovärdigheten för ett politiskt alternativ till vänster. Detta särskilt eftersom Vänsterpartiet låter regeringen sitta kvar, trots högerpolitiken. Vänsterpartiets riksdagsmandat behövdes för att denna regering skulle kunna tillträda. De behövs fortfarande för att regeringen inte ska falla vid en misstroendeomröstning. Så länge vi inte utnyttjar denna styrkeposition i handling genom att antingen tvinga fram en vänstersväng i regeringens politik, eller avsätter den, blir inte heller vi något trovärdigt vänsteralternativ.

Enstaka uppgörelser med Moderaterna kan ge förbättringar i vissa delar av politiken, men är begränsade till de få områden som högern och extremhögern tolererar av sina egna taktiska skäl. De kan inte kompensera det strategiska problemet med att sittande regering för högerpolitik.

Det svenska samhället slits sönder av högerpolitiken och extremhögern är de som opinionsmässigt och strategiskt tjänar mest på utvecklingen. Därmed motverkar vår acceptans av Löfvens regering även målet att hålla Sverigedemokraterna borta från inflytande.

Vi måste därför omedelbart skärpa tonen mot regeringen.

Vi yrkar

att Vänsterpartiet drar tillbaka sin acceptans i riksdagen för regeringen så länge den bygger på Januariavtalet.

att partistyrelsen får i uppdrag att förhandla med regeringen, och om så är lämpligt Centerpartiet och Liberalerna, om en ny regeringsplattform som innebär en kraftig vänstersväng på alla centrala politikområden.

att Vänsterpartiet verkar för att riksdagen förklarar sitt misstroende mot Stefan Löfven som statsminister ifall ovanstående förhandling inte lyckas.

Björn Alling, Linköping, Jessica Eek, Linköping, Morgan Svensson, Malmö, Jenny Broman, Majorna, Josefine Sjö Dahl, Kista, Marcus Wallin, Alingsås, Jonna Sandin, Älvsjö-Hägersten

A78 Enskild

Det kan inte hjälpas, konsumtionen måste ner och går faktiskt ner. Klimatavtrycket per capita i västvärlden och bland de allt fler rika i öst är för stort, det har alla förstått. Stefan

Löfvens ord efter FN:s klimattoppmöte i oktober att ”vi kan leva lika bra som vi gör nu men vi kan inte leva exakt som vi gör idag” förtjänar begrundas. Vad menar han med ”lika bra”? Den groteska överkonsumtionen av mat, resande och boitor, är den bra i någon som helst mening?

Mina förslag i detta ämne har varit införda i Flamman och framförts i flera kongress-motioner, men partistyrelsen och kongressen har uppfattat dem så att jag egentligen är ute efter att lasta över ansvaret för klimatkatastrofens mildrande på den enskilde medborgaren. Men det är inte alls detta som mina förslag handlar om. Mina förslag handlar om att överkonsumtionen kommer att kapas ner. Inte att den borde kapas ner av oss själva, utan att den kommer att kapas ner, genom en mängd åtgärder på alla plan.

Min grundtanke är att arbetarrörelsen måste hålla sig beredd när (inte om) konsumtionen går ner. Vi måste nu i år börja lägga de politiska förslag som säkrar full sysselsättning i landet. Vi accepterar ingen arbetslöshet. Och naturligtvis inte att de rika slipper sitt ansvar, de har ju per automatik den största skulden till den växande katastrofen.

Vilka arbeten ska finnas i framtiden? Det låter långt borta, men det är nu genast det måste beslutas. Hur ska väljarna återfå sitt förtroende för arbetarrörelsen om den inte vill ta tag i denna fråga? Jag upprepar vad jag sagt många gånger tidigare: Klimatkatastrofen är arbetarrörelsens sista chans att ta ledningen och makten. I politisk praktik nu i år, kan det bara ske genom en bred parlamentarisk kommission med det förvisso ofantliga uppdraget att sysselsätta Sverige 2030, 2040 och 2050. Ett stort antal underkommittéer av sakkunniga inom forskning och finanssektor måste tillskapas för att föreslå konkreta lösningar. Vi befinner oss i ett krisläge som på inget sätt står situationen 1938 efter i fråga om lägets allvar. Stefan Löfven befinner sig i allt väsentligt i samma predikament som Per-Albin Hansson var den gången. Hotet kom då från Tyskland och Japan, förenade i en militaristisk imperialism som var riktad mot allt vad demokrati heter. Nu är det inte grupper av länder som står mot varandra, eller någon militär övermakt som förbereder en ockupation av vårt land. Det som nu hotar alla människor på vår planet är en klimatkatastrof in på bara skinnet och här står människorna mot kapitalet i en omfattning och i en mening, som vi aldrig tidigare har sett. Det vore bra om Vänsterpartiet ville klargöra denna situation i form av konkret, uttalad maktanalys.

Friheten för många miljoner affärsmän, forskare, idrottare och journalister att resa som de gör idag är på väg att ta slut. Det samma gäller allas vår frihet att äta dubbelt så mycket mat som vi behöver. Och vår frihet att bo på mellan 30 och 300 kvm per person och fylla upp hela ytan med onödiga prylar, möbler och kläder. Det här går inte längre. Att arbetarrörelsen, som indirekt profiterar på det allmänna slöseriet, inte förmår ta katastrofen på allvar utan slappt överlåter sina väljare till ett parti som önskar sig tillbaka till tiden före Montesquieu, det bådar illa för rörelsen.

Om det ska kunna finnas en tillstymmelse till förtroende för arbetarrörelsen kvar i väljarkåren i 2022 års riksdagsval måste den nu formulera sig alldeles klart och otvetydigt om klimatfrågans lösning. Så här anser jag att partiprogrammen (V:s och SAP:s) måste skrivas, ifall vi ska ha den minsta chans att driva in en kil i det gigantiska högerblock av faktiskt ointresse som ligger i vår väg:

”Arbetarrörelsen bygger i grunden på tanken att genom solidarisk strävan försöka återupprätta själva människovärdet. Vi har delvis haft framgång i denna strävan men när inom kort vägs ände, eftersom hela biosfären, inklusive människan själv, har hamnat under ett mycket svårbemästrat hot mot hela sin fortsatta existens. En klimatkatastrof är över oss. Den rådande privatkapitalistiska produktionsordningen ser ut att på mycket kort tid förstöra förutsättningarna för allt som brukar sammanfattas med ordet civilisation. Fortsatt ökad konsumtion av ofattbara mängder onödiga varor och tjänster, fyra gånger större än vad planeten tål, är inte längre möjlig att försvara. Vi får ångest av den insikten och vråker i oss mat till tröst. Vi kan lätt färdas fyra personer på fyra hjul men vi sitter normalt bara en eller två i bilen. Om vi fryser lite så flyger vi tolv timmar till en solig badstrand. Vi håller oss med synnerligen generösa boytor, fyllda med kläder och prylar, och vi kallar det bostadsbrist.

Genom enskilda initiativ har den totala konsumtionen av onödiga varor och tjänster börjat begränsas i någon mån. Uppenbarligen räcker dock inte enskilda insatser på långt när för att hålla uppvärmningen av jordatmosfären inom uppsatta gränser. Inte ens om staten skulle gå in med massiva informationskampanjer om nödvändigheten av minskad konsumtion kommer medborgarna att ändra sina livsmönster i en omfattning som bromsar den pågående katastrofen.

Förslag syftande till att påbörja en halvering av ätandet, resandet och boytorna i vårt land kommer att framläggas så snart det blir möjligt. Dessa förslag kommer att föregås av ett omfattande utredningsarbete rörande vilka grenar av landets näringsliv som måste minska respektive expandera till följd av en helt ny inriktning av vårt sätt att leva. Att reformerna därefter ska genomföras efter demokratiska beslut är för arbetarrörelsens partier utom all diskussion.

Till att medverka i det omvälvande reformarbete som arbetarrörelsen nu inleder inbjuds självfallet endast politiska rörelser som fullt ut respekterar upplysningstidens statsvetenskapliga landvinningar och de demokratiska reformer som uppnåtts i modern tid.”

Så vill jag att arbetarrörelsen uttrycker sig nu.

Jag föreslår att partikongressen beslutar ställa sig bakom de tankegångar som framförs i motionen och uppdrar åt partistyrelsen att utforma partiets förslag i riksdagen i enlighet med dessa.

Hakon Malmborg, Bromma

A79 Halmstad

Vegansk mat i offentlig sektor

Idag är det upp till varje kommun att själva bestämma huruvida de ska erbjuda elever och vårdnadshavare helt vegetabilisk mat (vegansk) i den offentliga verksamheten. Vi ska uppmuntra klimatsmarta val; inte motverka dem. För att det ska vara möjligt att följa en vegetabilisk kost i hela landet måste rättigheten finnas på riksplan istället för att det ska vara upp till varje kommun att själva besluta det. Särskilt tydligt är det inom skolan, där vissa kommuner hävdar att reglerna för skolmat sätter hinder för vegankost, medan andra

kommuner gör en annan bedömning. Problemet med bristande tillgång till helvegetarisk mat kan dock även finnas i andra delar av den offentliga sektorn för såväl personal som brukare av den.

Därför föreslås kongressen besluta

att partiet ska verka för att det inom all offentlig verksamhet på statlig, regional och kommunal nivå ska vara möjligt för personal och brukare av verksamheten att följa en helvegetarisk kosthållning.

A80 Enskild

Bank-id tillgängligt utan smarttelefon

Från den 1 januari 2019 krävs det bank-id för att kunna betala med bankkort på internet. Det är ur säkerhetssynpunkt bra. Tidigare servade bankerna sina kunder med bank-id via speciella dosor. Numera kräver bankerna att kunderna ska ha en smart-telefon för att få den servicen. Det utestänger många från att kunna använda sitt bankkort för att betala via internet räkningar, varor, boka biljetter, boka hotellrum, ändra felaktigt telefonnummer på hitta.se och eniro. Alla har inte råd att köpa och äga en smarttelefon. Många speciellt äldre men vissa yngre klarar inte av att hantera en smarttelefon. Bankerna ska inte kunna utestänga en grupp kunder från att kunna använda sina bankkort. Det måste finnas andra tekniska lösningar utan att tvingas köpa en speciell telefon.

Jag föreslår att kongressen beslutar

att Vänsterpartiet kräver att bankerna utarbetar en säker teknisk lösning som inte kräver en viss typ av telefon och som ger alla kunder service och tillgång till bank-id.

Judith Skörsemo, Bräkne Hoby